INTERVENCIÓN ARQUEOLÓXICA PARA A IDENTIFICACIÓN E EXHUMACIÓN DUNHA FOSA COMÚN CON VÍCTIMAS DA REPRESIÓN FRANQUISTA NO CEMITERIO PARROQUIAL DE SAN BREIXO DE CELANOVA (CELANOVA, OURENSE)

MEMORIA INTERPRETATIVA DA INTERVENCIÓN ARQUEOLÓXICA

Data: xaneiro de 2023

Promotor: Universidade de Santiago de Compostela:

Arqueólogo director da intervención: Julián Bustelo Abuín

Expediente Tempos Arqueólogos S.L.: T-22-305

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L. CIF B70608948
info@tempos.es www.tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

Empresa inscrita no Rexistro Mercantil con número de protocolo 2020/58, asento 79, Diario 112, inscrición primeira de folla SC50498, folio 62, tomo 373, Sección Xeneral de Sociedades

D-U-N-S ® 469525121

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Contido

1. Ficha técnica do proxecto 3
2. Abreviaturas e signos 5
3. Introdución 6
4. Normativa aplicable 7
5. Contexto da investigación e antecedentes 16
6. Localización do ámbito de traballo 25
7. Formulación da intervención e obxectivos 26
8. Metodoloxía da intervención arqueolóxica 31
8.1. Estratexia de escavación 31
8.2. Rexistro da información 34
8.3. Fichas de rexistro 39
8.4. Material arqueolóxico 47
9. Desenvolvemento dos traballos 48
10. Temporalidade da actuación 94
11. Conclusións 95
12. Documentación anexa 97
12.1. Relación de Unidades Estratigráficas 97
12.2. Comunicación das datas de inicio e remate 131
12.3. Documentación de Tempos Arqueólogos S.L. 134

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

1. Ficha técnica do proxecto

Título do proxecto

Intervención arqueolóxica para a identificación e exhumación dunha fosa común con vítimas da represión franquista no cemiterio parroquial de San Breixo de Celanova (Ourense).

Actividade	Sondaxes arqueolóxicas
Clasificación da actividade	Ligada a programa de investigación
Parroquia	Celanova
Municipio:	Celanova
Provincia:	Ourense

Promotor: Universidade de Santiago de Compostela.

Supervisión: Consellería de Cultura, Educación e Universidade.

Arqueólogo director: Julián Bustelo Abuín

Antropólogo forense: Fernando Serrulla Rech (IMELGA)

Coordinador do proxecto: Lourenzo Fernández Prieto (USC)

Coordinadores do proxecto arqueolóxico: Gustavo Hervella García (Xestor Técnico Grupo HISTAGRA), Mario César Vila (TEMPOS ARQUEÓLOGOS), Francisco Alonso Toucido (TEMPOS ARQUEÓLOGOS) e José Carlos Sánchez Pardo (USC).

Arqueólogos/as equipo técnico: Sergio Sáchez García, Oria Ferreiro Diz, Tatiana Duro Castelo, Carla Pascua Ríos, Diego Babarro González, Marco Barcala Morais (TEMPOS ARQUEÓLOGOS).

Redactores da memoria: Julián Bustelo Abuín, Sergio Sáchez García, Oria Ferreiro Diz e Mario César Vila (TEMPOS ARQUEÓLOGOS).

Equipo de investigación histórica (USC): Antonio Mígez Macho (HISTAGRA), Concepción López Sánchez (HISTAGRA), Rafael García Ferreira (HISTAGRA), Xavier Buxeiro Alonso (HISTAGRA), Aldara Cidrás Fuentes (HISTAGRA), Jessica Nogueira Castro (HISTAGRA), José Carlos Sánchez Pardo, (Dep. Historia I USC, Grupo Síncrisis).

Investigadores Instituto de Ciencias Forenses: Ángel Carracedo Álvarez, (USC), María Victoria Lareu Huidobro (USC), Ana Mosquera Miguel (USC), Amelia Rodríguez López (USC), Adrián Ambroa Conde (USC), Ana Freire Aradas (USC), María de la Puente Vila (USC).

Empresa arqueolóxica:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Telf. 650 33 74 54 – 677 16 46 35
Info@tempos.es
www.tempos.es

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

2. Abreviaturas e signos

a.C.	Antes de Cristo
d.C.	Despois de Cristo
Cal	Calibrado
BOE	Boletín Oficial do Estado
DOG	Diario Oficial de Galicia
BOPO	Boletín Oficial da Provincia de Ourense
BIC	Ben de Interese Cultural
DXPC	Dirección Xeral do Patrimonio Cultural
LPCG	Lei 5/2016, de 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia
LPHE	Lei 16/1985, de 25 de xuño, do Patrimonio Histórico Español.
DAAG	Decreto 199/1997, de 10 de xullo polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.
PXOM	Plan Xeral de Ordenación Municipal
PBA	Plan básico autonómico
m	Metros
ha	Hectáreas
m.s.n.m.	Metros sobre o nivel do mar
N	Norte
S	Sur
E	Leste
O	Oeste

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

3. Introdución

Redáctase a presente memoria interpretativa coa finalidade de dar conta dos traballos arqueolóxicos executados no interior do recinto do cemiterio parroquial de San Breixo de Celanova (Ourense), no marco da investigación que se está levando a cabo ao abeiro do Convenio de Colaboración entre a Vicepresidencia Segunda e Consellería de Presidencia, Xustiza e Deportes, a Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades da Xunta de Galicia e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización de actuación dentro do Plan Cuadrienal 2021/2024 de Memoria Democrática en Galicia 2022.

O dito convenio ten como obxecto establecer as condicións polas que se rexe a colaboración entre os organismos sinalados para levar a cabo as tarefas do Plan Cuadrienal de Memoria Democrática, o cal integra tres liñas estratéxicas fundamentais das políticas públicas de Memoria Democrática que se pretenden desenvolver ao longo do período (2021-2024), aínda que os seus obxectivos sexan revisables de forma anual. Estas liñas estratéxicas son:

- Localización, exhumación e identificación de vítimas.
- Divulgación de traballos efectuados e resultados conseguidos.
- Dignificación dos lugares de enterramento e promoción dos lugares de memoria.

O custo total das actuación levadas a cabo no 2022 dentro destas liñas estratéxicas pola Comunidade Galega ascende, segundo o convenio, a 110.351,57€.

As tarefas realizadas no 2022 son:

- Exhumación da fosa de Vilacoba (Lousame, A Coruña).
- Exhumación da fosa de A Capela (A Coruña).
- Exhumación da fosa de Celanova (Ourense).

4. Normativa aplicable

No ámbito da normativa internacional, ademais do recollido nas convencións e tratados relativos á actividade arqueolóxica propiamente dita, cómpre ter en conta que o Estado español ratificou no ano 2009 a Convención Internacional para a Protección de todas as Persoas contra as Desaparicións Forzosas de 2006.

Segundo o artigo 2 da Convención, enténdese por desaparición forzada "*o arresto, a detención, o secuestro ou calquera outra forma de privación de liberdade que sexan obra de axentes do Estado ou por persoas ou grupos de persoas que actúan coa autorización, o apoio ou a aquiescencia do Estado, seguida da negativa a recoñecer dita privación de liberdade ou do ocultamente da sorte ou o paradoiro da persoa desaparecida, subtraéndoa á protección da lei*".

A Convención non só establece a obrigación dos Estados de tipificar este tipo de delitos e castigalos conforme á súa gravidade, senón que sinala tamén o deber das administracións públicas de buscar, de oficio, ás persoas sometidas a desaparición forzada, así como esclarecer a sorte das mesmas. Do mesmo xeito, recoñece o dereito dos familiares e achegados a coñecer a verdade sobre o acontecido cos seus seres queridos. En consecuencia, o cumprimento das obrigacións – de investigación das denuncias e a localización dos corpos – deben ser tarefas asumidas pola autoridade e realizadas cos recursos necesarios e apropiados para ilo (art. 24).

Por outro lado, a Lei 52/2007, de 26 de decembro, pola que se recoñecen e amplían dereitos e se establecen medidas en favor dos que padeceron persecución ou violencia, por razóns políticas, ideolóxicas, ou de crenzas relixiosas, durante a Guerra Civil e a Ditadura, dispón no seu artigo 1 que o obxecto da norma é "*recoñecer e ampliar dereitos a favor dos que padeceron persecución ou violencia, por razóns políticas, ideolóxicas, ou de crenzas relixiosas, durante a Guerra Civil e a Ditadura, promover a súa reparación moral e a recuperación da súa memoria persoal e familiar, e adoptar medidas complementarias destinadas a suprimir elementos de división entre os cidadáns, todo ilo con fin de fomentar a cohesión e solidariedade*

entre as diversas xeracións de españois en torno aos principios, valores e liberdade constitucionais".

Ademais, engádese que se pretende "*o fomento dos valores e principios democráticos, facilitando o coñecemento dos feitos e circunstancias acaecidas durante a Guerra Civil e a Ditadura, e asegurando a preservación dos documentos relacionados con este período histórico e depositados en arquivos públicos*".

A lei obriga ás Administracións Públicas a facilitarlle, no marco das súas competencias, aos descendentes directos das vítimas que así o soliciten, as actividades de indagación, localización e identificación das persoas desaparecidas violentamente durante a Guerra Civil ou a represión política posterior e cuxo paradoiro se ignore (art. 11), para o cal as administracións Públicas competentes autorizarán as tarefas de prospección encamiñadas á localización de restos das vítimas de acordo coa normativa sobre patrimonio histórico e o protocolo de actuación (art. 13).

Este protocolo ao que se alude, foi publicado no Boletín Oficial do Estado (BOE núm. 232, de 27 de setembro de 2011) por medio da Orde PRE/2568/2011, de 26 de setembro, logo do Acordo adoptado polo Consello de Ministros a tal efecto na súa reunión do día 23 de setembro do 2011.

O protocolo elaborouse coa finalidade de servir como guía metodolóxica e procedimental, coa finalidade de servir de referencia para os que desexan iniciar un proceso de busca, recuperación e identificación de persoas desaparecidas, naqueles casos nos que non exista un protocolo de actuación aprobado pola Comunidade Autónoma que corresponda.

Segundo o recollido no devandito protocolo[1], considérase que a apertura e exhumación dunha fosa común é unha tarefa interdisciplinar e que require a intervención de historiadores, arqueólogos e especialistas forenses.

[1] Recollese parte do contido do Protocolo coa finalidade de que sirva tamén como guía metodolóxica durante a execución dos traballos.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

A solicitude para a realización de traballos relativos á apertura e exhumación dunha fosa debe ser presentada, tal e como se sinala no protocolo de actuación, para que sexa aprobada pola Comunidade Autónoma correspondente e pola entidade local na que se atopen os restos, e debe ir acompañada dun proxecto no que, sempre que sexa posible se acrediten os seguintes extremos:

- Identificación do organismo, asociación ou particular que promove a actuación e razóns para ilo.
- Estudo documental previo sobre a localización da fosa e dos individuos que poden aparecer.
- Identificación do equipo técnico que procederá á exhumación, con identificacións dos responsables.
- Características esenciais do proxecto de intervención arqueolóxica e, no seu caso, da investigación forense a realizar.
- Calquera outro dato que sexa de interese para a avaliación e viabilidade do proxecto.

Una vez que a Administración autorice as actuacións contidas no proxecto, o procedemento constará das seguintes fases:

- Investigacións preliminares.
- Intervención arqueolóxica.
- Investigación forense dos restos humanos.
- Informe final.
- Destino final dos restos.

En canto á intervención arqueolóxica, o protocolo distingue tres apartados: informes e autorizacións, as actuacións propiamente ditas e o informe final.

En canto aos informes e autorizacións, os promotores da exhumación deben realizar as seguintes actuacións:

- Elaborar un informe previo sobre a localización e características da fosa.
- Elaborar un proxecto de intervención único que englobe, como primeira fase, a de prospección do entorno da fosa, para a súa localización exacta, e unha segunda fase de escavación, a non ser que o proxecto soamente contemple un dos aspectos, por pospoñer a segunda ou por estar a primeira xa realizada.

  O contido do proxecto será o seguinte:

  - Descrición dos traballos de arqueoloxía e planificación.
  - Metodoloxía, no que deberá consignarse no caso da prospección a execución de tarefas de observación e/ou uso de métodos xeofísicos de teledetección. Tanto na prospección como na escavación, explicitarase a metodoloxía empregada no rexistro de datos e documentación, o tratamento e depósito dos materiais. Deberanse empregar as técnicas de prospección máis adecuadas, segundo o estándares de investigación admitidos internacionalmente.
  - Medios humanos e materiais.
  - Tempo de execución da intervención ou data de inicio dos traballos.
  - Custo previsto da intervención.

- Solicitar os permisos e autorización correspondentes.
  - Permiso por escrito dos familiares dos falecidos ou dos seus representantes legais. No caso necesario, tanto a entidade local como a Comunidade Autónoma onde se localicen os restos deberán realizar publicacións en tablóns municipais, boletín provinciais ou autonómicos ou diarios de maior difusión. A

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

oposición por parte de calquera dos familiares ou das entidades que os representan á exhumación deberá ser ponderada pola Comunidade Autónoma, á vista do cal, e tendo en conta os intereses dos familiares en primeiro termo, logo de darlle audiencia a estes interesados, decidirá a realización total, parcial ou a non realizacións dos traballos.

- Acceso aos terreos: no caso de que se trate de terreos de titularidade pública, as autoridades competentes autorizarán, salvo causa xustificada de interese público, a ocupación temporal dos terreos. Si se trata de terreos de titularidade privada, deberase obter o consentimento dos titulares de dereitos afectados sobre os terreos nos que se atopen os restos. Se non se obtivese o dito consentimento, deberáselle comunicar á Administración competente para o inicio dos trámites para a ocupación temporal dos terreos. A ocupación temporal dos terreos terá a duración estritamente necesaria para a realización das tarefas de prospección e escavación e rexerase polo previsto na normativa aplicable en materia de expropiación forzosa. As actuación reiniciaranse cando se resolva o expediente administrativo sobre ocupación dos terreos.
- Deberase solicitar autorización para realizar as tarefas de prospección, exhumación, e identificación á Administración titular dos terreos. Ademais deberase cumprir cos requisitos establecidos polas Comunidade Autónomas en canto a escavacións arqueolóxicas (obtención de permisos, rexistro de materiais, prazos, etc.). Tamén se necesita o correspondente permiso da entidade local onde de atopen os restos, nos casos en que resulten afectadas as competencias de execución que corresponden aos municipios ou outros entes locais (cemiterios e servizos funerarios, execución urbanística, obras ou outros servizos).
- Os achados poñeranse inmediatamente en coñecemento da entidade local correspondente, da Comunidade Autónoma, Policía ou Garda Civil, así como ao Xulgado de Instrución

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

competente. Si se trata de terreos adscritos á Administración Xeral do Estado ou as súas entidades instrumentais, tamén de poñerá no seu coñecemento.

Xa no relativo as actuacións propiamente ditas, o protocolo especifica que os pasos a seguir son os seguintes:

- Planificación: dirección, identificación dos membros do equipo, distribución de tarefas, plan de escavación, material necesario. Respecto aos membros do equipo, e na medida en que así o requiran as necesidades de exhumación, articularase a participación de todos ou algún dos seguintes técnicos:
    - Arqueólogos: dirixirán a actuación dende o punto de vista da arqueoloxía. Sería preferible que tiveran experiencia na escavación de necrópoles.
    - Expertos en antropoloxía forense: realizarán a investigación *in situ* cando sexa necesaria e a vixilancia do traslado dos materiais.
    - Expertos en medicina forense: se a exhumación se realiza dentro dun cemiterio.

  Por outra parte, o material necesario dependerá da localización da fosa, así como do número de persoas cuxa localización e exhumación se pretende. Débese dispor do equipo de escavación necesario segundo os estándares da investigación recoñecidos internacionalmente, sendo recomendable o uso de instrumentos pequenos como palustres, brochas, espátulas de madeira e instrumentos odontolóxicos. A utilización de medios mecánicos deberá ser excepcional e xustificada en cada caso.
- Documentación das tarefas realizadas. A título de exemplo, e como referencia, a documentación podería facerse en texto, debuxo, foto e vídeo. Debese fotografar a zona de traballo antes de iniciar as tarefas e despois de que conclúan. Así mesmo, elaborarase un "Diario" das actuacións, especificando os técnicos que interveñen, tempo de dedicación e as incidencias que se produzan.

  En tal sentido, débese documentar sobre o terreo calquera dato que axude na identificación dos restos, a recollida de calquera elemento

asociado aos individuos (efectos persoais, restos de tecidos, etc.) ou aos feitos ocorridos (restos de munición, etc.).

- Escavación: aos procedementos de escavación asistirán, si así manifestaron o seu desexo, os familiares directos das vítimas. Son de aplicación ás intervencións arqueolóxicas as previsións do título V, relativas ao patrimonio arqueolóxico, da Lei 16/1985, de 25 de xullo, sobre o Patrimonio Histórico Español, así como as normas aprobadas sobre esa materia polas CCAA. Estes procedementos axustaranse aos estándares de investigación recoñecidos internacionalmente. A tal fin, estímase de especial importancia actuar tendo en conta as seguintes consideracións:
    - Débense ter en conta os fundamentos do procedemento de escavación en canto a referencias métricas, extracción ordenada, cribado de terras, toma de mostras, retirada de terras, observación dos perfiles de gabia, protección do lugar, recolección de evidencias, observación do material *in situ*, tratamento dos restos, etc.
    - É fundamental o establecemento dun perímetro de seguridade, balizado e protexido para evitar o deterioro ou espolio dos restos, ao que só teña acceso o persoal autorizado. En todo caso débese poñer especial coidado e meticulosidade na conservación e non deterioro dos materiais extraídos.
    - En caso de localización de restos, comunicaráselle tanto á Comunidade Autónoma, como á entidade local, ao Xulgado de instrución competente, como á policía ou garda civil a entidade e características dos achados.
- Levantamento de restos: realizarase sempre coa participación de expertos en antropoloxía forense, garantindo a cadea de custodia a fin de reflectir todas as incidencias da mostra, dende que se realiza a toma ata que se destrúe ou devolve.
- Custodia dos restos e extracción de mostras: os expertos elixirán mostras que sexan significativas para proceder á identificación dos restos achados e que permitan un mellor análise para os fins deste protocolo. En canto ao resto dos achados, se non fora factible o seu traslado ao

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

laboratorio que realice as análises, serán ou ben trasladados ao cemiterio do municipio, ou ben a aquel lugar que o Concello especifique, ou ben, manteranse debidamente protexidos, e coa súa referencia, no lugar do achado. A opción a elixir será a que apunten os expertos en antropoloxía, de acordo cos medios que ofreza o Concello ou a Comunidade Autónoma, e sempre tendo en conta a necesidade de identificación e preservación dos restos. En calquera caso, o traslado e a preservación realizaranse de acordo cos Regulamentos de Policía Sanitaria Mortuoria vixentes en cada Comunidade Autónoma, a normativa local que sexa de aplicación ao caso, ou a estatal, no suposto de que os restos se foran a trasladar a outro país.

- Traslado de mostras: deberanse reflectir e arquivar datos na toma de mostras, na conservación, no trasporte, na entrada ao laboratorio, durante o análise, e despois da análise. O informe, en todo caso, debe axustarse á Orde JUS/1291/2010, de 13 de maio, pola que se aproban as normas para a preparación e remisión de mostras obxecto de análise polo Instituto de Toxicoloxía e Ciencias Forenses (BOE de 19 maio de 2010), cando sexan remitidas a dito instituto. No resto dos caos poderán servir ditas normas de referencia para o análise das mostras, ao igual que as Recomendacións para a recollida e o envío de mostras con fins de identificación xenética da Sociedade Internacional de Xenética Forense, publicadas polo Ministerio de Xustiza. En todo caso, o traslado de restos requirirá autorización da Comunidade Autónoma e Entidade Local competente e farase de acordo cos Regulamentos de Policía Sanitaria Mortuoria vixentes en cada Comunidade Autónoma, coa normativa local, ou estatal, no suposto de que os restos se vaian a trasladar a outro país.

Xa por último, no relativo ao informe que debe dar conta dos traballos realizados, o protocolo sinala que se especificarán as seguintes cuestións:

- Os compoñentes do equipo, as tarefas asignadas e as tarefas realizadas.
- Descrición e inventario dos restos localizados.
- Situación dos restos exhumados.

- Medidas de protección e conservación dos restos dende o seu descubrimento ata o seu destino previsto, especificando responsables e os detalles de conservación, embalaxe e depósito dos restos.
- Axuntarase levantamento planimétrico e unha ficha para cada individuo, no que se consignarán as incidencias antropolóxicas destacables.
- Axuntaranse os documentos gráficos e fotográficos pertinentes.

En relación á normativa vixente en materia de intervencións arqueolóxicas na Comunidade Autónoma de Galicia, o presente proxecto obedece ao recollido no artigo 96 da LPCG que establece que para a realización de actividades arqueolóxicas, como é o caso, resulta necesario presentar un proxecto que conteña un programa detallado e coherente, que acredite a conveniencia e interese científico da intervención e que avale a idoneidade técnica de quen asuma a dirección. Ademais, segundo o disposto no artigo 6 do DAAG, o proxecto debe conter:

- Metodoloxía e plan dos traballos.
- Plano topográfico fixando a situación e emprazamento exacto do proxecto presentado.
- Medios cos que se conta para un adecuado desenvolvemento dos traballos.
- Tempos de execución con datas previstas de inicio e remate da actuacións e /ou as súas fases.
- Relación nominal do equipo técnico previsto, entendido como aquel persoal titulado con formación específica que detente áreas de responsabilidade na execución do proxecto, especificando a capacitación profesional de cada membro.
- Currículo do arqueólogo director, con especial referencia profesional no tipo de actividade para a que se solicita autorización.
- Todos os datos que contribúan á concreción do proxecto.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

5. Contexto da investigación e antecedentes

Ao remate da Guerra Civil, a Administración franquista dispuxo procedementos para que aquelas persoas que o desexaran puideran exhumar dalgún parente.

Con esa finalidade publícase a Orde de 1 de maio de 1940 sobre exhumación e inhumación de cadáveres de asasinados polos *roxos*, na cal se establece que:

> "*toda persona que desee exhumar el cadáver de alguno de sus deudos que fueron asesinados por la horda roja, para inhumarlos de nuevo en el cementerio, pude solicitarlo del Gobernador civil de la provincia correspondiente, que, previa la justificación de aquel extremo, concederá el permiso para le traslado e inhumación con arreglo a las disposiciones sanitarias vigentes*". *A solicitude de autorización para a realización da exhumación tiña que ser presentada "por el familiar del finado de máis próximo parentesco, el que, en consideración a la patriótica muerte de su deudo, estará exento de pago de derechos sanitarios*".

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

ORDEN *de 1 de mayo de 1940 sobre exhumaciones e inhumaciones de cadáveres de asesinados por los rojos.*

Ilmo. Sr.: Por Orden 6 de mayo de 1939, se dispuso que todo aquel que desease exhumar el cadáver de alguno de sus deudos asesinado por la horda marxista, para ser inhumado en el cementerio, podía solicitarlo dentro del plazo de seis meses, sin que tuviera que abonar derechos sanitarios de ninguna clase.

Numerosas instancias fueron presentadas al amparo de dicha disposición, y muchas más siguen presentándose después de transcurrido el plazo marcado, porque con posterioridad al mismo se van localizando los cadáveres a que se refieren.

Atento este Departamento a atender tan justas aspiraciones de los familiares de aquellos que gloriosamente cayeron por Dios y por España víctimas de la barbarie roja,

He tenido a bien disponer:

Primero.—Toda persona que desee exhumar el cadáver de alguno de sus deudos que fueron asesinados por la horda roja, para inhumarlos de nuevo en el cementerio, puede solicitarlo del Gobernador civil de la provincia correspondiente, que, previa la justificación de aquel extremo, concederá el permiso para el traslado e inhumación con arreglo a las disposiciones sanitarias vigentes.

Segundo.—Si la exhumación y consiguiente inhumación hubieran de hacerse en lugares de distinta provincia, la solicitud habrá de ser elevada a la Dirección General de Sanidad.

También habrá de dirigirse la instancia a la Dirección General de Sanidad cuando la inhumación haya de verificarse en criptas, templos, casas religiosas o en sus locales anejos. Si hubiera de practicarse en alguna iglesia o casa religiosa, habrá de preceder la autorización eclesiástica.

Tercero.—La instancia solicitando la autorización correspondiente será elevada por el familiar del finado de más próximo parentesco, el que, en consideración a la patriótica muerte de su deudo, estará exento de pago de derechos sanitarios.

Orde de 1 de maio de 1940 sobre exhumación e inhumación de cadáveres de asasinados polos "roxos"(BOE núm. 130 de 09/05/1940).

Ao pouco publícase a Orde de 22 de xullo de 1940 aclaratoria da de 1º de maio último sobre exhumacións e inhumación de cadáveres de persoas asasinadas durante o período *roxo*. Nesta aclárase que o disposto na Orde do 1 de maio do mesmo ano non afectaba:

> "*a la eficacia y permanencia de las resoluciones que la autoridad judicial tenga acordadas o acuerde, prohibiendo o condicionando las exhumaciones de cadáveres de hechos delictivos*".

Á súa vez, procedeuse a elaborar unha sorte de censo de persoas falecidas ou desaparecidas que non entraban no suposto de causantes das pensións recoñecidas na lexislación de guerra. Así, mediante Orde de 18 de maio de 1941 pola que se dá prazo para establecer un censo dos familiares dos caídos en defensa de España establécese que as persoas interesadas – "*familiares de los caídos en defensa de España*" – que careceran de pensión tiñan un mes para formular unha declaración ante a Delegación Rexional do Traballo (art. 1) na que debía figurar o nome do interesado e o do parente falecido, así como o parentesco entre ambos, o número de fillos menores de idade ao seu cargo, patrimonio e ingresos, así como os "*servicios prestados a la Patria por el familiar muerto*".

Só os familiares das vítimas do bando franquista foron autorizados a localizar, exhumar e reinhumar os restos dos seus achegados enterrados en fosas comúns. Estes familiares recibiron axudas económicas para levar a cabo estas tarefas e algunhas fosas puideron acoutarse e doóuselles a mesma protección legal que aos camposantos.

Neste senso, a comezos de abril de 1940 publícase a Orde de 4 de abril de 1940 dispoñendo que polos Concellos se adopten medidas que garantan o respecto ao lugares onde xacen enterradas as vítimas da revolución marxista. Nesta disponse que:

> "*con el fin de evitar posibles profanaciones y de guardar respeto debido a los restos sagrados de los mártires de nuestra Cruzada, los Ayuntamientos acotarán y cerrarán de modo provisional, pero que reúna las precisas garantías de seguridad, aquellos lugares en donde conste de manera cierta que yacen restos de personas asesinadas por los rojos, que non han sido identificados o reclamados por sus familiares*" (art. 1).

Feito isto debíase solicitar a declaración do lugar como "*tierra sagrada*", como si se tratase dun novo cemiterio municipal (art. 2), e no caso de que o número de individuos fora moi reducido, trasladaríanse a unha parcela designada para esta finalidade no cemiterio máis próximo (art. 3).

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

ORDEN *de 4 de abril de 1940 disponiendo que por los Ayuntamientos se adopten medidas que garanticen el respeto a los lugares donde yacen enterradas las víctimas de la revolución marxista.*

La diversidad de los lugares donde la saña marxista conducía a sus víctimas para darles muerte, ha motivado la existencia, en muchos términos municipales de los que padecieron la dominación roja, de sitios varios en que yacen restos humanos que, al no haber sido posible su identificación, no han reclamado hasta la fecha los familiares para traslado al cementerio.

El homenaje debido a nuestros mártires exige que, hasta tanto puedan ser recogidos dichos restos en el Panteón de los Caídos, se adopten con carácter provisional medidas que aseguren el respeto a los expresados lugares, convirtiéndolos en tierra sagrada, bajo el cuidado de los Ayuntamientos.

Por ello,

Este Ministerio ha dispuesto:

Artículo 1.º Con el fin de evitar posibles profanaciones y de guardar el respeto debido a los restos sagrados de los mártires de nuestra Cruzada, los Ayuntamientos acotarán y cerrarán, de modo provisional, pero que reúna las precisas garantías de seguridad, aquellos lugares en donde conste de manera cierta que yacen restos de personas asesinadas por los rojos, que no han sido identificados o reclamados por sus familiares.

Art. 2.º Acotado el lugar, la Corporación solicitará, de la correspondiente Autoridad eclesiástica, que se le conceda el carácter de tierra sagrada, en la misma forma que si se tratase de un nuevo cementerio municipal.

Art. 3.º En el caso de que el número de Caídos sea muy reducido, el Ayuntamiento acordará y verificará su traslado a una parcela designada para este exclusivo objeto en el Cementerio más próximo, haciéndolo constar en ella con la debida reverencia.

Orde de 4 de abril de 1940 sobre exhumación e inhumación de cadáveres de asasinados polos "roxos" (BOE núm. 96 de 05/04/1940)

Coñécense outros exemplos de exhumacións autorizadas e realizadas no pasado século, e tense coñecemento tamén da realización de exhumacións masivas a finais dos 70, cando se transitaba cara a democracia, a pesar de que apenas existe documentación que o acredite. Mais non é ata o ano 2000 cando se comezan a abrir fosas comúns da Guerra Civil española con metodoloxía científica, e cando se comeza a andar un camiño, do que aínda queda moito que transitar, cara a recuperación da memoria democrática, a identificación e recoñecemento das vítimas do xenocidio e a reparación do dano causado nas súas familias.

Dende aquel ano 2000 no conxunto do Estado español exhumáronse máis de 500 fosas comúns e recuperáronse miles de restos (Etxebarria e Solé, 2019), destacando o período comprendido entre o ano 2007 e o ano 2011 en canto ao número de fosas exhumadas, o cal hai que poñer en relación á aprobación da coñecida como Lei da Memoria Histórica no ano 2007, e o apoio – económico - do Goberno central naquela altura.

En Galicia, e atendendo aos datos recollidos por Lourdes Herrasti (2020), nos últimos 20 ano realizáronse un total de 27 exhumacións de fosas comúns recuperándose un total de 75 individuos.

A I Conferencia Sectorial de Memoria Democrática – órgano creado para a cooperación entre administracións co fin de levar a cabo tarefas consultivas, decisorias e de coordinación entre o Estado e as comunidade autónomas en todo o relativo ás políticas de Memoria Democrática – acordou en marzo do 2021 os criterios de reparto, así como o propio reparto, dos fondos previsto nos Orzamentos Xerais de 2021, para busca, identificación e dignificación de persoas desaparecidas durante a Guerra Civil e a Ditadura.

O crédito destinado á Comunidade Autónoma de Galicia ascende a 106.395,08€, os cales teñen como obxecto a realización das tarefas de localización, exhumación e identificación de persoas desaparecidas durante a Guerra Civil e a Ditadura, así como para actividades de divulgación dos traballos efectuados e resultados conseguidos e de dignificación dos lugares de enterramento e promoción dos lugares de memoria asociados aos mesmos.

Con esta finalidade, subscríbese un convenio de colaboración entre a Vicepresidencia Primeira e Consellería de Presidencia, Xustiza e Turismo, a Consellería de Cultura, Educación e Universidade e a Universidade de Santiago de Compostela para desenvolver, ao longo do período 2021-2024, as seguintes liñas estratéxicas:

- Localización, exhumación e identificación de vítimas.
- Divulgación de traballos efectuados e resultados conseguidos.
- Dignificación dos lugares de enterramento e promoción dos lugares de memoria.

No marco do devandito convenio, no ano 2021 realizáronse dúas intervencións arqueolóxicas:

- Intervención arqueolóxica para a identificación e exhumación dunha fosa común con vítimas da represión franquista no Cemiterio Municipal de Vilagarcía de Arousa (Pontevedra).
- Intervención arqueolóxica na Igrexa de San Pedro de Filgueira (Crecente, Pontevedra) para a identificación e exhumación dos restos de César Alberte.

No caso da primeira, o espazo intervido correspóndese fundamentalmente – realizouse tamén unha sondaxe máis ao norte deste espazo principal - ao lugar no que se previa a localización dunha fosa común na que se atoparían depositados restos humanos de vítimas que violencia que acompañou ao golpe de Espado de xullo de 1936, un espazo situado na esquina sur do Cemiterio Municipal de Vilagarcía de Arousa. Nesta zona, a diferenza do resto da metade máis occidental do cemiterio, non se levantaron bloques de nichos, deste xeito o espazo unicamente se viu afectado pola existencia de antigas tumbas, res panteóns, unha pequena fonte e un monólito "en lembranza dos republicanos que xacen desde 1936 nesta fosa común", tal e como indica unha inscrición.

En concreto, segundo a investigación histórica previa, no espazo intervido foron enterrados os restos mortais de: Rodrigo Berruete Alejandre, Manuel Limeres Ordóñez, Antonio Sayanes González, Manuel Díaz Hermo, Urbano Tarrío Montero, Pilar Fernández Seijo, Josefa Barreiro González, Luíz Castro Lojo, Eduardo Ferreirós Boullosa, Avelino Fuentes García, Amador Gómez Agustiño, Luíz Iglesias Galáns, Inocencio Lamas Bugallo, Joaquín Ramos Patiño, José Ramón Roo Pérez, Luíz Vilas Barreiro, Luis Aragunde Alfonsín, Matias Bouzada Torrado.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

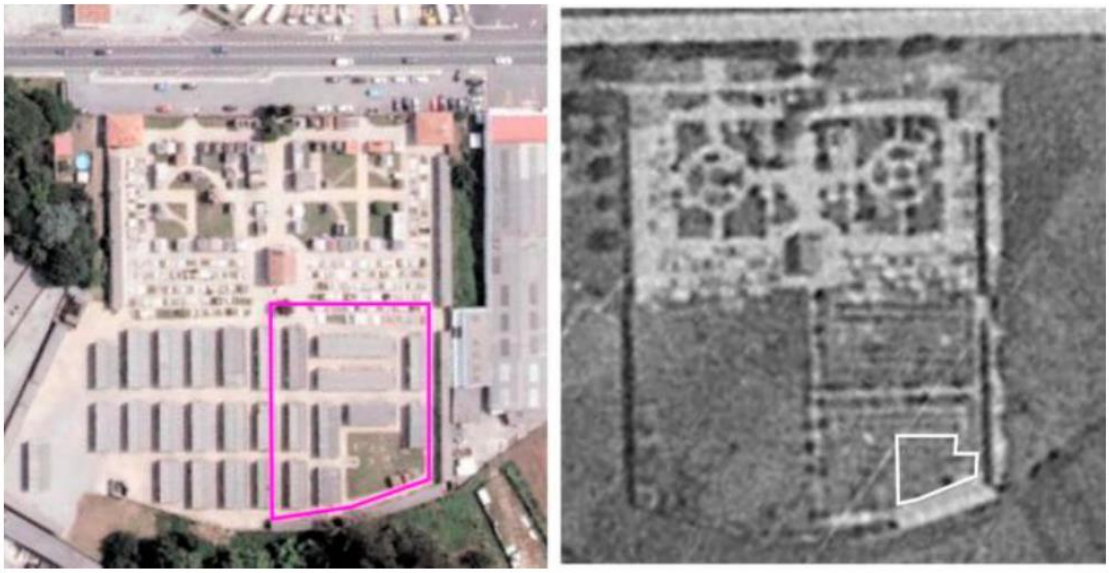

Zona na que se interveu no cemiterio municipal de Vilagarcía.

Zona na que se interveu no cemiterio municipal de Vilagarcía.

No sector máis meridional da área intervida no se identificaron restos de ningún tipo, así como tampouco evidencias de escavacións ou remoción do terreo realizadas con anterioridade – elementos interfaciais verticais - . Unicamente nos espazos escavados entre as tumbas existentes se identificaron estruturas correspondentes a enterramentos, se ben, ningún deles tiña as

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

características propias dos que se esperaba atopar – restos en ataúdes e aparentemente sen indicios de violencia -. En todo caso, cómpre chamar á atención sobre o feito de que algunhas das tumbas foron usadas en varias ocasións, así como a existencia de enterramentos sen restos – posiblemente pola retirada destes para seren depositados en nichos de construción máis recente -, procesos que afectaron a boa parte da área intervida na que se identificaron enterramentos e que dificultan que a día de hoxe o proceso de busca levado a cabo.

No caso da intervención efectuada en Crecente, tendo en conta a información da que se dispoñía logo das investigacións feitas en relación ao lugar no cal foran depositados os restos de César Alberte, nomeadamente a información aportada por quen foi enterrador na parroquia de Filgueira, propúxose a realización dunha sondaxe na cabeceira da igrexa parroquial, pola parte externa do muro do inmoble, a cal inicialmente se proxectou cunhas dimensións de 6x3 metros, máis que finalmente alcanzou unhas dimensión de 8x3 metros.

Zona da intervención arqueolóxica na Igrexa de San Pedro de Filgueira

Traballos de escavación na Igrexa de San Pedro de Filgueira

Durante os traballos de escavación identificáronse os restos – cranios fundamentalmente - de sete individuos con sinais de violencia, así como un esqueleto completo dun individuo en posición primaria e non funeraria. Todos estes restos están en proceso de análise polo que aínda non é posible asocialos a César Alberte, ou a outras posibles vítimas da represión franquista asasinadas no ámbito da zona de estudo.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

6. Localización do ámbito de traballo

A fosa común obxecto da intervención arqueolóxica executada está situada no concello ourensán de Celanova, concretamente no cemiterio parroquial de San Breixo de Celanova.

Localización do cemiterio.

As coordenadas UTM (ETRS89) da zona de actuación son as seguintes:

- UTMX: 586127
- UTMY: 4666585

7. Formulación da intervención e obxectivos

Coa intervención levada a cabo, tal e como se recolleu no preceptivo proxecto arqueolóxico autorizado, pretendíanse recuperar os restos de sete persoas as cales foron enterradas na fosa común obxecto da intervención.

Para ilo, escavouse a área na que, segundo a investigación previa feita, se localizaba a fosa para, a continuación, extraer e identificar os restos e devolverllos as súas familias.

En concreto os obxectivos que se pretendían acadar eran:

- Escavación e identificación individualizada dos restos.
- Documentación e análise de campo de cada corpo identificado.
- Exhumación e extracción individual de cada corpo identificado como represaliado.
- Rexistro das marcas de violencia de cada un dos represaliados identificados.
- Análise individualizada no laboratorio para obter datos primarios non observados en campo.
- Relacionar os datos aportados polas fonte bibliográficas e documentais e as testemuñas orais cos datos obtidos durante o proceso de escavación.
- Adoptar as medidas de conservación e protección necesarias, na preservación dos restos óseos para proceder a analíticas de ADN.

O espazo obxecto da intervención arqueolóxica é unha fosa común na que se atopaban depositados restos de vítimas da violencia que acompañou ao golpe de Estado de xullo de 1936. As fosas forman parte do itinerario que seguían aquelas persoas obxecto desa violencia, sendo o estadio e o espazo final polo que pasaban tras decidirse o seu destino: o asasinato. A efectos de catalogación, son un espazo de enterramento. Os espazos regulares de enterramento están relacionados co tipo de inhumación, co enterramento regular do cadáver nun cemiterio, nunha tumba ou nun nicho identificable; cando a inhumación da vítima non se realiza seguindo ese procedemento, atopámonos ante enterramentos levados a cabo de forma irregular, dos que son paradigmáticos os enterramentos en fosas comúns.

Nestas fosas comúns podemos atopar dende unha cantidade mínima de corpos - dos asasinados- ata números máis elevados de vítimas. Porén, no caso galego non se teñen identificado moitas fosas que conteñan inxentes cantidades de corpos, unha situación que si se da noutros lugares do Estado debido ás diferenzas nas formas de exercer a violencia. A este respecto, a fosa do cemiterio de Vilarraso, en Aranga, representa o enterramento irregular máis numeroso de Galicia, con 37 corpos identificados. Sen embargo, si existe unha grande cantidade de enterramentos irregulares -e tamén regulares-, en fosas, aínda que con poucos corpos en cada unha delas.

Dentro das fosas aínda existe unha distinción máis a ter en conta a efectos da súa catalogación. Á hora de identificalas e estudalas podemos atoparnos con fosas en campo aberto, é dicir, con fosas comúns que non están relacionadas cun cemiterio, se non que se identifican como tal debido ao abandono de corpos tras o asasinato, producíndose o enterramento nun lugar determinado no que permanecen soterrados sen ser trasladados. Por outra banda, atopamos as fosas comúns de cemiterio, isto é, aqueles espazos existentes dentro dun cemiterio, empregados para outro tipo de inhumacións, e que serviron ao mesmo tempo para o traslado e enterro dos corpos dalgúns asasinados. Son, polo tanto, espazos que xa eran empregados con anterioridade e que foron empregados con posterioridade, pero que tamén serviron como lugar de enterramento para as vítimas.

A fosa do cemiterio de Celanova pertence a esta segunda tipoloxía. Debido a isto, o estudo histórico previo á intervención sobre a mesma cobra unha gran importancia, pois ten como obxectivo analizar todos os datos dispoñibles para, na medida do posible, recoñecer o espazo concreto que se empregou para enterrar ás vítimas da violencia. Con isto preténdese facilitar a labor arqueolóxica e economizar os esforzos para que sexa o máis eficiente posible. Delimitar o espazo físico sobre o que se actuará é unha decisión, ademais, interdisciplinar e coordinada entre os historiadores encargados do estudo, os arqueólogos que a levarán a cabo e o responsable antropólogo forense. Entre todos veñen de concretar ese espazo tras realizarse o estudo previo.

O estudo histórico – realizado polos investigadores e investigadoras do Grupo Histagra - comezou co coñecemento das vítimas enterradas na fosa. O coñecemento da identidade das vítimas é o que permite o seguinte paso da investigación: a documentación de todos os datos posibles relacionados con elas para conseguir identificalas e situalas da forma máis precisa posible. Neste sentido, Galicia ten unha posición privilexiada dentro do conxunto do Estado, pois grazas ao Proxecto Nomes e Voces (2006-2012) contamos cunha base de datos (vitimas.nomesevoces.net) na que se atopan catalogadas todas as vítimas da violencia que sucedeu ao golpe de Estado, con numerosos *ítems* asociados que sinalan as diferentes fontes ás que recorrer para a documentación de cada unha desas vítimas. É grazas á base de datos de Nomes e Voces que se puido facer unha primeira achega á documentación asociada a cada asasinado -por exemplo, os rexistros de defuncións-, o que tamén permitiu coñecer que cantidade de información temos dispoñible en cada caso.

Relatan os investigadores que:

"A fosa común de Celanova sitúase no cemiterio parroquia de San Rosendo de Celanova, onde documentamos o enterramento de sete corpos:

- Baldomero Vigil-Escalera, pintor de 19 anos.
- Marcelino Fernández García, mecánico de 21 anos.
- Guillermo de Diego Álvarez, chófer de 25 anos
- Alfonso Moreno Gayol, chófer de 26 anos
- Abelardo Suárez del Busto, albanel de 28 anos
- Belarmino Álvarez García, mineiro de 29 anos
- Mariano Blanco González, litógafo de 36 anos

Todos eles eran veciños de Gijón e foron dos últimos defensores da República. Tras a ocupación sublevada, para salvar as súas trataron de escapar por mar, pero foron capturados pola armada dos sublevados e enviados ao campo de concentración de Camposancos (Pontevedra). Estando alí detidos, foron condenados nun xuízo militar a pena de morte. Posteriormente, a principios de

1939, foron trasladados ao mosteiro de San Salvador de Celanova, convertido polos sublevados nun dos maiores centros penais da retagarda galega.

A estas alturas, a punto de rematar a guerra civil, as dinámicas de funcionamento da violencia sublevada son diferentes, en relación co inicio do golpe de Estado de 1936, os comezos da guerra e conformación das retagardas. No relativo á xustiza militar, o seu funcionamento fíxose máis lento, os trámites internos dos procedementos sumariais perderon axilidade e as condenas non se executaban dun xeito tan inmediato como anos atrás. Polo tanto, a orde de cumprir a pena de morte deste grupo non se recibiu ata finais de setembro de 1939. Un grupo formado por un cura, o secretario do xulgado e o pelotón de fusilamento sácaos da prisión e lévanos, de madrugada, á igrexa parroquial, situada ao lado do cemiterio. Alí pasaron a noite e, ao amañecer, foron fusilados contra as tapias dese mesmo lugar. Diversas testemuñas orais, afirman que ao día seguinte os seus corpos foron expostos publicamente.

Sobre o grupo de persoas que executaron o asasinato, o Comité de Memoria Histórica da Comarca de Celanova, documentou que se trata dunha das tropas da Bandera de Falange de Marruecos. Estamos falando dunha unidade paramilitar formada por falangistas, ex-lexionarios e mercenarios africanos, un dos primeiros corpos do exército franquista que entrou en Madrid tras a toma da capital en marzo de 1939. Meses despois, trasládanse a Galicia ao mando de Joaquín Ríos Capapé e despregan toda unha serie de manifestacións violentas entre a poboación, dende a intimidación ata o asasinato.

Diversos testemuños e fontes consultadas indican a sinalización da fosa no cemiterio de Celanova, como o de Camilo González, encargado do cemiterio. O 22 de setembro de 1939, sinala que unhas das vítimas, Marcelino Fernández García, foi enterrada "en el cementerio de esta villa (Celanova), ocupando en el mismo foso número uno; franja del terreno comprendido en el aire oeste de la

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

parte nueva del cementerio y en frente al Panteón de Don Isauro López Montero de esta villa". Os traballos de investigación previos efectuados polo Comité de Memoria Histórica da Comarca, apuntan que os corpos das sete vítimas se atopan enterrados nunha zona central do cemiterio, rodeados de sepulcros baixo un denso vexetal pero sen ningún símbolo nin sinalización que indique a súa localización. Con todo, diversas investigacións sinalan que na fosa pode haber máis corpos debido ás decenas de "paseos" efectuados pola unidade paramilitar que visitou Celanova no verán de 1939.".

.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

8. Metodoloxía da intervención arqueolóxica

8.1. Estratexia de escavación

Tendo en conta a información da que se dispoñía logo das investigacións feitas en relación ao lugar no cal se sitúa a fosa na que foron depositados os restos das persoas antes mencionadas, propúxose a realización de tres sondaxes arqueolóxicas dentro do espazo delimitado polo cemiterio parroquial de San Rosendo de Celanova (Ourense).

Porén, finalmente os traballos de escavación limitáronse, ao espazo no que se proxectara a denominada S03. Se ben, modificáronse as dimensións inicialmente previstas para a sondaxe, escavándose finalmente neste punto un total de 30 m^2 – o cal se corresponde á superficie total que estaba prevista escavar entre as tres sondaxes inicialmente proxectadas -.

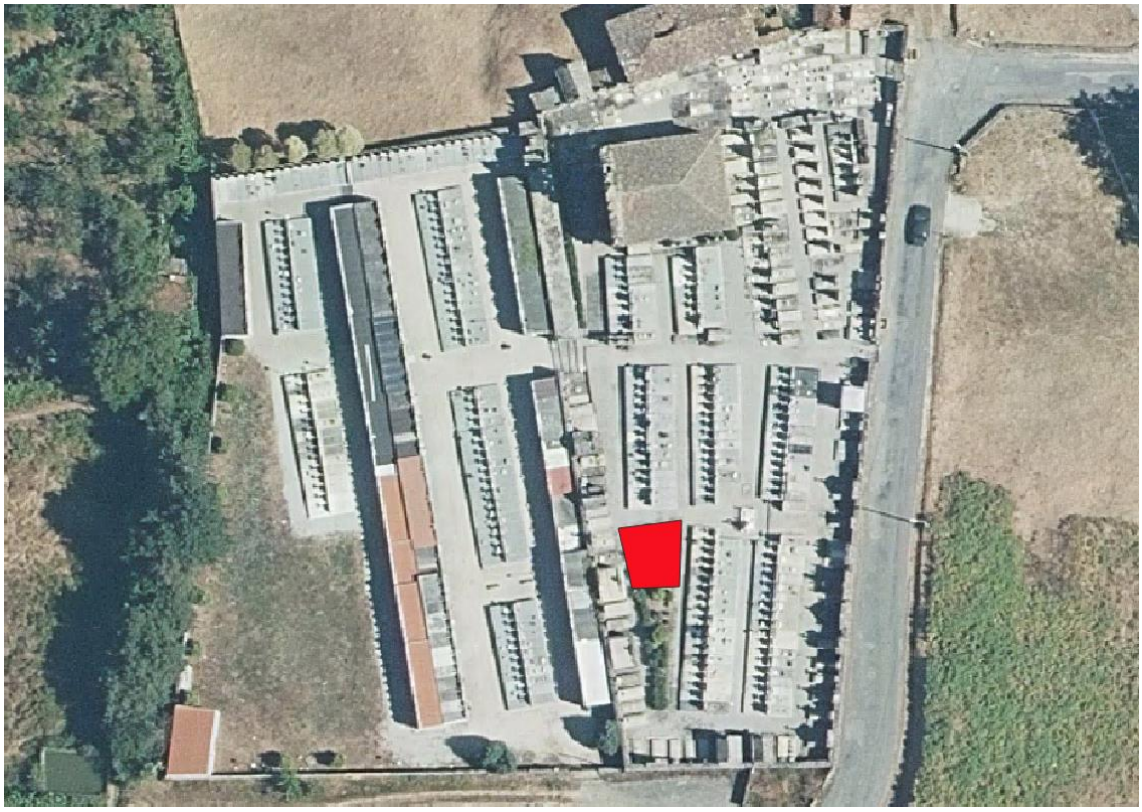

Localización das sondaxes inicialmente proxectadas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Enténdese por sondaxe arqueolóxica, conforme ao establecido no artigo 95 da Lei 5/2016, de 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia, a remoción de terras complementaria da prospección orientada a comprobar a existencia de restos arqueolóxicos ou a recoñecer a súa estratigrafía.

Lugar no que se levou a cabo a sondaxe. Estado previo.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Lugar no que se levou a cabo a sondaxe. Estado previo.

Para a realización do proxecto contouse coa colaboración, tanto na investigación histórica como na busca, localización e exhumación do antropólogo forense D. Fernando Serrulla, do Instituto de Medicina Legal de Galicia.

Esta colaboración considérase esencial de conformidade cos protocolos vixentes sobre a materia, e nomeadamente co recollido no Protocolo de actuación en exhumacións de vítimas da Guerra Civil e a Ditadura comentado en anteriores apartados deste proxecto.

Fernando Serrulla conta con 20 anos de experiencia en exhumacións da Guerra Civil español, interveu en máis de 100 exhumacións en colaboración coa Sociedade de Ciencias Aranzadi, foi designado forense responsable no convenio asinado coa Xunta de Galicia no 2022 para acometer exhumación, e é doutor pola Universidade de Granada dedicando a súa tese doutoral á Antropoloxía Forense da Guerra Civil española.

8.2. Rexistro da información

A sondaxe levouse a cabo con medio manuais. Nos depósitos nos que se identificaron restos humanos ou elementos de interese, e tendo presente o protocolo antes reproducido, optouse sempre que foi posible polo uso de instrumentos pequenos como palustres brocas, espátulas de madeira e instrumentos odontolóxicos.

Empregouse a técnica de escavación estratigráfica con alternancia de escavación por niveis artificiais, todo ilo circunscrito os límites da sondaxe. En consecuencia, a intervención avanzou seguindo a secuencia estratigráfica real do terreo, ou ben mediante a retirada en sucesivas capas artificiais ata detectar cambios significativos na estratigrafía, para a continuación realizar unha escavación estratigráfica.

O rexistro e descrición dos diferentes estratos e interfaces que compoñen a estratificación arqueolóxica realizouse atendendo á adaptación do modelo harrisiano proposto en 1999 por César Parcero Oubiña, Fidel Méndez Fernández e Rebeca Blanco Rotea.

Para facilitar e axilizar o rexistro da información durante os traballos de escavación, así como co obxectivo de xerar un rexistro homoxéneo e coherente en canto aos conceptos, termos e criterios de avaliación empregados, dispúxose dunhas fichas de rexistro previamente confeccionadas como as que se axuntan a continuación.

A documentación descritiva recolle unha valoración básica da secuencia estratigráfica documentada na sondaxe. A información estruturarase de forma que primeiro se recolla o estudo analítico de cada entidade de estratificación identificada, seguido dunha interpretación, referíndose de forma xenérica á explicación do proceso de formación concreto de cada elemento. Cada estrato e elemento identificado ten a súa propia numeración e ficha de rexistro, e relacionaranse cunha secuencia cronoestratigráfica global.

Para a descrición dos depósitos usáronse os seguintes criterios:

Cor	
A cor debe recollerse preferiblemente en húmido (fresco), usando os nomes das cores comúns xunto co contrastado directo co código de cores Cailleux. Fixarase a cor predominante, sen impedimento de que se recollan outros tons ou se sinale a variación de cores.	
Composición granulométrica	
Diferenciarase entre texturas de fracción fina (partículas inferiores a 2 mm de diámetro) e grosa (partículas superiores aos 2 milímetros). Para a fracción fina diferenciarase entre (de máis a menos fino) limos, areas e arxilas, mentres que a fracción grosa se clasificará en gravas (2-60 mm), pedras (61-200 mm) ou bloques (>200 mm).	
Estrutura	
A estrutura refírese á organización interna de cada unidade, diferenciarase entre estruturados e non estruturados.	
Compactado / consistencia	
Solto	*Non coherente*
Suave	*A masa ou partículas que forman parte do depósito están moi debilmente unidos e fráxiles, disgrégase facilmente baixo presión moi lixeira.*
Duro	*Moderadamente resistente á presión. Pode disgregarse cos dedos.*
Moi duro	*Moi resistente á presión. Pode disgregarse coas mans só con dificultade.*
Extremadamente duro	*Extremadamente resistente á presión. Non se pode disgregar coas mans.*
Textura	
Non adherente	*O material (Sedimentario) predominante coa que está composto o depósito unha vez liberada a presión practicamente non se adhire aos dedos.*
Lixeiramente adherente	*O material predominante co que está composto o depósito unha vez liberada a presión o material adhírese aos dedos pero despréndese completamente.*
Adherente	*Despois da presión o material adhírese aos dedos e tende a estenderse bastante cando se separan os dedos.*
Moi adherente	*Logo da presión, o material adhírese fortemente aos dedos e é decididamente extensible cando*

	estes se separan.
Plasticidade	
Non plástico	*Non se forma cordón.*
Lixeiramente plástico	*Fórmase cordón pero rómpese inmediatamente se se curva en forma de aro.*
Plástico	*Fórmase o cordón pero rómpese ao dobralo en forma de aro.*
Moi plástico	*Fórmase cordón e pódese dobrar sen que se rompa.*
Límites	
Abrupto	*0-2 cm*
Claro	*2-5 cm*
Gradual	*5-15 cm*
Difuso	*>15 cm*
Abundancia de restos	
Estéril	*0 elementos*
Moi poucos	*2-5 elementos*
Poucos	*5-10 elementos*
Abundantes	*10-20 elementos*
Extremadamente abundantes	*>20 elementos*

Para a descrición de elementos interfaciais verticais/cortes:

Tipo de estrutura	*Indicarase a tipoloxía atendendo aos criterios de fosa/silo, oco de poste, gabia, etc.*
Forma en planta	*Refírese a forma da boca en planta, que se diferenciara entre globular, cuadrangular ou irregulares.*
Dimensións e profundidade	*Deixarase constancia do tamaño en planta e a fondura medida entre a boca e a base, entendida como o extremo máis afastado da boca.*
Paredes	*Farase referencia a si as paredes son simétricas ou non, e indicarase, cando sexa posible, a pendente das paredes medidas entre a boca e a base.*
Niveis de recheo	*Seguiranse os criterios establecidos para a descrición das secuencias estratigráficas.*
Observacións	*Indicaranse tamén aquelas características que resulten de interese e non foran rexistradas na descritiva.*

Para a descrición de estruturas emerxentes empregaranse os seguintes criterios:

Tipo de estrutura	*Atenderase á tipoloxía de muro, pavimento, fogar, muralla, cámara, xamba, lintel, etc.*
Tamaño e acabado dos materiais	*Describirase o tamaño e características dos materiais que forman a estrutura, indicando si se usa máis de un tipo de material e, no caso de ser estruturas de pedra, indicarase, na medida do posible, o tipo de aparello.*
Cimentación	*Describirase o sistema empregado (gabia, etc.).*
Forma	*Farase constar a forma da estrutura, tanto en planta como en alzado.*
Dimensións	*Farase constar o ancho, o alto e a lonxitude da estrutura.*
Orientación	*En relación aos eixos cardinais ou outros elementos de referencia.*
Observacións	*Indicaranse aquelas características que resulten de interese e non foran rexistradas na descritiva.*

Empregáronse coordenadas absolutas, utilizando o sistema de coordenadas UTM, coa proxección ETRS89. Para o desenvolvemento da intervención contouse GPS subcentimétrico, o cal permite recoller datos espaciais, tanto relativos á localización de restos de interese como para a delimitación e representación dos estratos e interfacies identificados. Fotografáronse todos aqueles elementos e entidades arqueolóxicas que resulten de interese para os obxectivos deste proxecto. A totalidade do rexistro fotográfico realizouse en soporte electrónico de alta resolución (NIKON D3400, NIKON D3200, ou semellantes).

Para a documentación planimétrica priorizouse o emprego da fotogrametría terrestre, se ben, cando non foi posible, empregouse o método tradicional de debuxo, delineando cada unha das entidades ou elementos de interese identificados en planta ou nas seccións de parede a escala 1:20 para logo procesar os debuxos mediante software de deseño gráfico (AutoCAD 2014 ou semellantes).

En consecuencia do exposto, a documentación xerada mediante técnicas como a fotogrametría ou mediante o emprego de instrumentos topográficos de precisión, entrégase en formato electrónico, en soporte

shapefile (shp) ou compatibles, coa finalidade de que permita unha fácil interacción entre sistemas SIX.

8.3. Fichas de rexistro

- Fichas de rexistro das unidades estratigráficas

tempos arqueólogos

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

ÍNDICE DE UNIDADES ESTRATIGRÁFICAS

INTERVENCIÓN: _____ DATA: _____ PAX.___

Nº UE	TÍTULO	U.R.	TIPO	OBSERVACIÓNS

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE

XACEMENTO:		ANO:		CÓD. INTERVENCIÓN:		SECTOR:	
TÍTULO UE							

Atributos	Valores	Atributos	Valores			
Tipo UE		Cor (positivas)				
Potencia		Compactación (estratos)				
Orientación		Granulometría (estratos)				
Inclinación		Fotografía (non, indicar motivo)	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións			
		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

Interpretación

Redactor/a da ficha:	Data:	Fase:	Revisada:

- **Fichas de rexistro das mostras que se recollan.**

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

FOLLA ÍNDICE DE MOSTRAS

ACTUACIÓN: | **FOLLA Nº 1**

Nº	DATA	SECTOR	UR	UE	MATERIAL	DESTINO (datación, analítica, etc)	COORD.	FOTO

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

REXISTRO DE MOSTRAS

tempos arqueólogos	ACTUACIÓN	SECTOR	CATA	URs	UE(s)	Nº

Rexistrado por	Data

RECOLLIDA	Tipo de material _____

Mostra dirixida a

Datación	Carpoloxía	Palinoloxía	Ictiofauna	Malacoloxía	Fauna	Sedimentoloxía	Microfauna	Fosfatos	Antracoloxía	Outros

Forma de recollida	Aleatoria	Agrupada	Illada	Total	Nº Litros:_____

Risco de achados intrusivos:	Alto:	Medio:	Baixo:	

Motivo do risco:

Tipo de estrutura / UE

Observacións e descrición da localización

Rexistro gráfico	Sección	Plantas	Fotos

ESQUEMA DO PERFIL / PLANTA

Escala:	
UR(s):	

Coordenadas esquina inferior esquerda

X	
Y	

NORTE

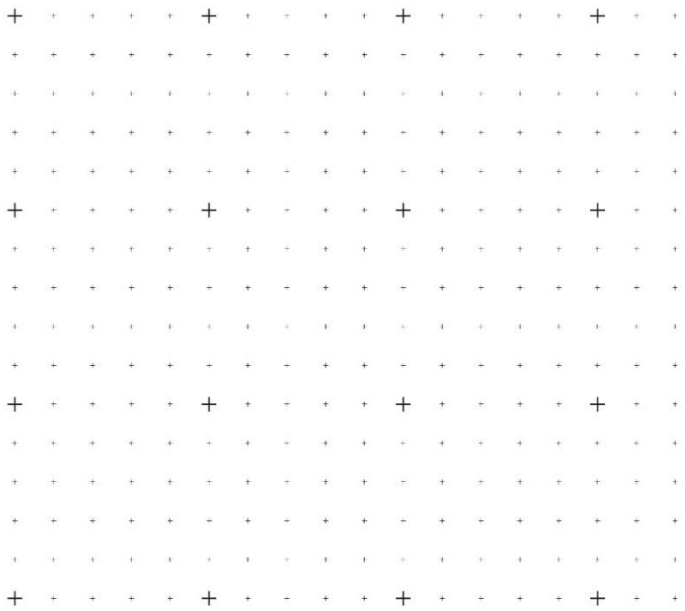

Botouse man, ademais do glosario de termo, dos esquemas anatómicos recollidos no Protocolo de Minnesota sobre a Investigación de Mortes

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Potencialmente Ilícitas (2016) coa finalidade de representar, de ser o caso, as características dos restos humanos que se identifiquen.

- **Esqueleto do corpo enteiro**

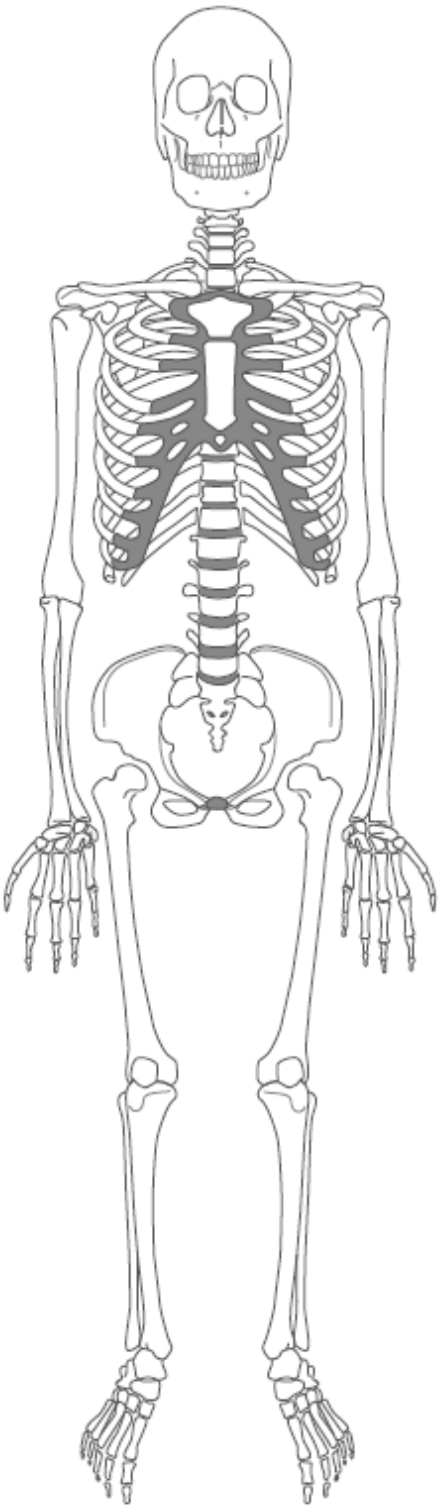

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

- **Cranio – vista anterior e posterior.**

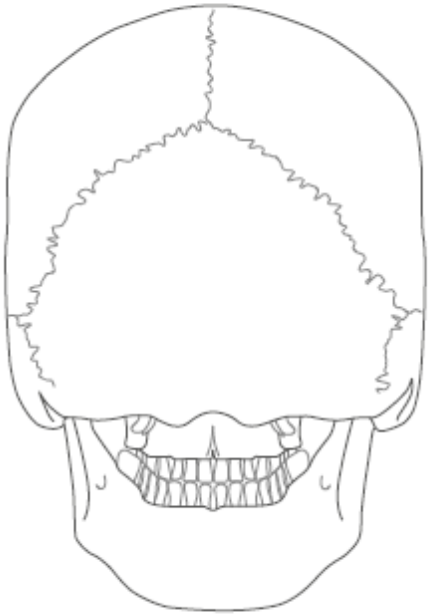

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

- **Cranio – vista lateral (esquerda – I - e dereita – D -).**

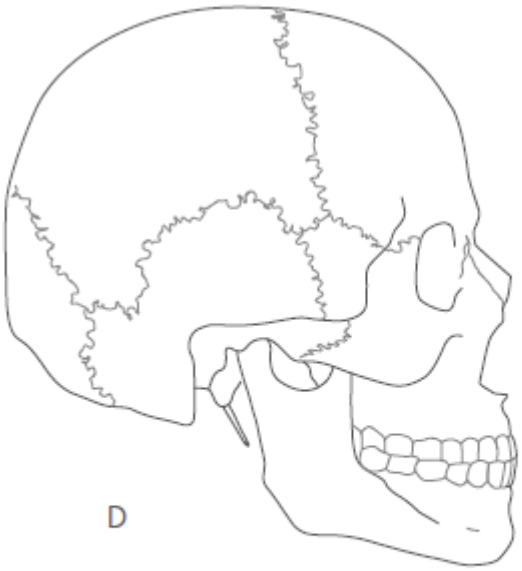

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

- **Cranio – base e bóveda.**

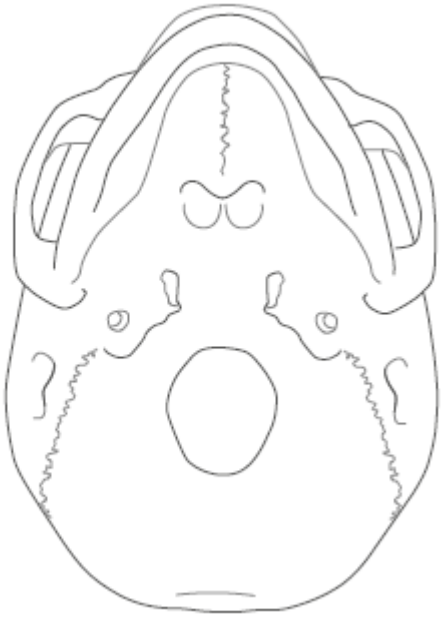

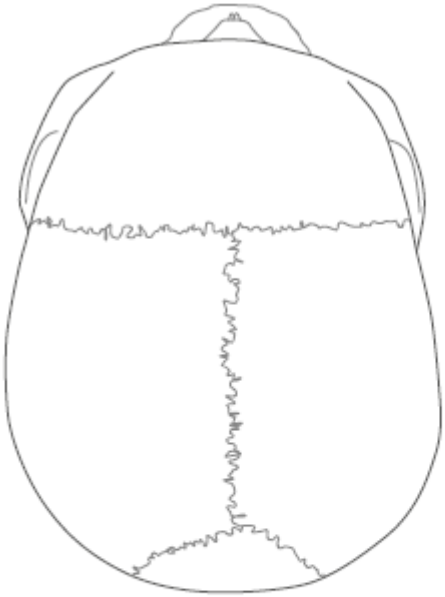

8.4. Material arqueolóxico

O material atopado durante a intervención correspóndese con restos óseos ou obxectos de índole persoal. Estes restos, após o seu estudo forense, entregaráselle ás familiares das persoas enterradas na fosa – xunto cos restos mortais do asasinado -, xa que este tipo de restos non poden ser considerados como bens do patrimonio arqueolóxico dado que este tipo de restos pertencen ao dominio público e a Lei 52/2007, de 26 de decembro, pola que se recoñecen e amplían os dereitos e se establecen medidas en favor os que padeceron persecución ou violencia durante a Guerra Civil e a Ditadura, o destino dos restos humanos é a súa recuperación polos descendentes directos das persoas asasinadas, a súa identificación e eventual traslado a outro lugar ou a inhumación no cemiterio correspondente ao termo municipal no que se atoparan.

9. Desenvolvemento dos traballos

Tendo en conta que a zona na que se executou a sondaxe se corresponde cunha zona que estaba dedicada a xardín, o primeiro que se fixo foi retirar, con medios manuais, as plantas e exemplares arbustivos existentes na zona. Estes retiráronse de tal xeito que, en boa medida, se puidera restituír a área axardinada ao seu habitual estado unha vez finalizada a intervención arqueolóxica.

Inicio dos traballos de escavación coa retirada da vexetación arbórea e arbustiva existente na zona.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Inicio dos traballos de escavación coa retirada da vexetación arbórea e arbustiva existente na zona.

Após destas labores iniciais, procedeuse a executar a escavación propiamente dita mediante a retirada do nivel máis superior de sedimento – UE01 -. Trátase dun depósito de sedimento de cor marrón, cunha textura de fracción fina, limosa, caracterizado por unha consistencia suave, unha textura lixeiramente adherente e lixeiramente plástico. Neste depósito, de entre 10 e 20 cm, abundaban as raíces dos elementos vexetais do xardín previamente retirados, así como as pedras de pequeno tamaño e os restos de lixo (botellas de cristal, plásticos, material de construción, etc.).

Por debaixo deste nivel máis superior, identificouse a que se dou en chamar UE02. Trátase dun depósito de entre 15 e 20 cm de potencia, constituído por un sedimento de tonalidade gris e textura de fracción fina (areas), de consistencia dura, lixeiramente adherente e lixeiramente plástico.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Ao retirar este depósito, o cal ocupaba a totalidade da área intervida, identificouse en planta un depósito de cor amarela – denominado UE03 – e, xunto con este, identificáronse en planta unha serie de pegadas, de forma cuadrangular, as cales se interpretaron inicialmente como enterramentos. Cómpre puntualizar que estas pegadas non son a consecuencia da escavación dos enterramentos sobre un nivel previamente existente – que se correspondería co nivel UE03 – senón que foron producidas pola deposición dese nivel denominado UE03, creando unha sorte de corredores entre os enterramentos existentes, que, ao non se verter sobre eles sedimento, permanecen visibles en planta.

Vista en planta do nivel denominado UE03 xunto coas pegadas identificadas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista en planta do nivel denominado UE03 xunto coas pegadas identificadas.

Vista en planta do nivel denominado UE03 xunto coas pegadas identificadas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista en planta do nivel denominado UE03 xunto coas pegadas identificadas.

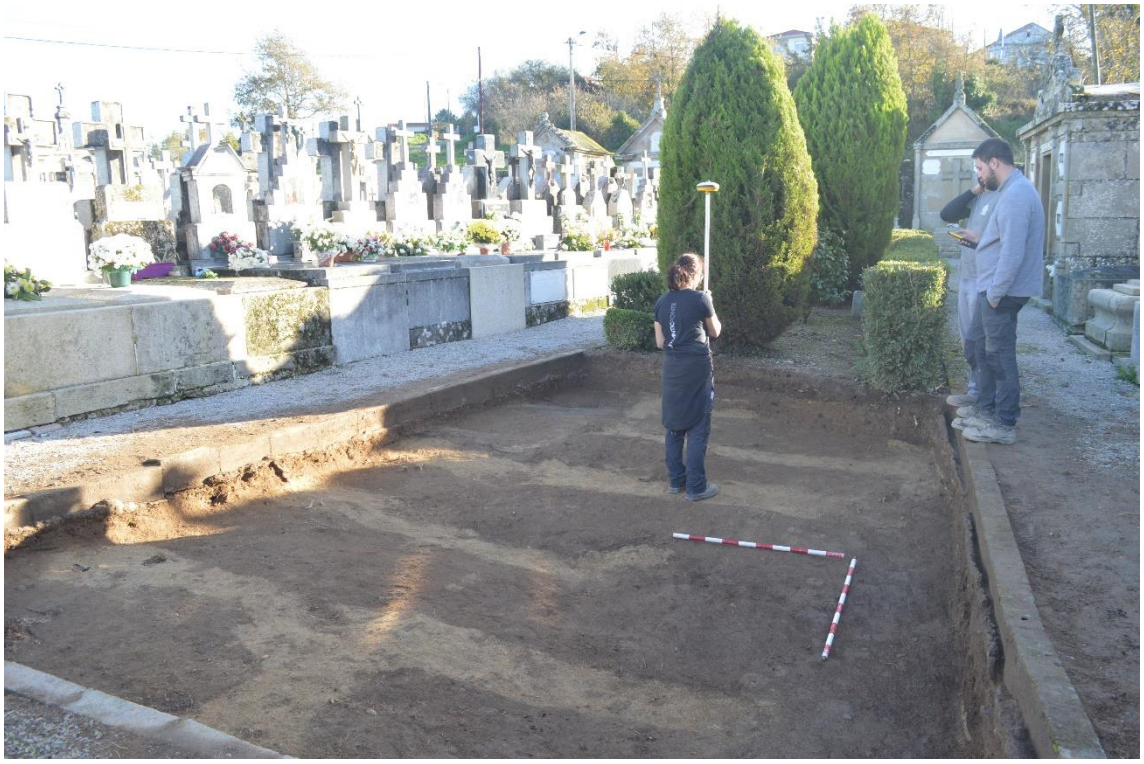

Xeolocalización das pegadas identificadas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Xeolocalización das pegadas identificadas.

Perfil sur da sondaxe aberta no cal se poden ver os niveis denominados UE01 e UE02.

Unha vez identificadas as referidas pegadas que, aparentemente, se correspondían con enterramentos, e tendo en conta os datos dos que se dispoñía ao comezar a intervención arqueolóxica – que as persoas asasinadas foran enterradas en fosas individuais e numeradas – tomouse a determinación de escavar tres destas pegadas – as denominadas "Tumba 1", "Tumba 2" e "Tumba 7" - identificadas coa finalidade de comprobar se no interior se conservaban restos humanos que puideran corresponderse cos das persoas que se buscaban ou que, cando menos, puideran contribuír a orientar o sentido das pescudas.

Vista da denominada Tumba 1 coa UE11 – féretro – en planta.

Púidose comprobar que, efectivamente, as pegadas se correspondían con enterramentos, identificándose en cada unha das tres escavadas os restos óseos dos individuos alí enterrados. Canda estes, identificáronse tamén restos do ataúde no que, no seu día, foron inhumados os ditos individuos. Tendo en conta as características, de sobra coñecidas, do solo galego, os restos conservados dos ataúdes correspóndense unicamente con febles fragmentos de madeira que se desfán con facilidade. O sedimento, xunto cos restos

identificados no espazo delimitado polos restos do ataúde, foi individualizado en cada unha das pegadas escavadas como un depósito máis da secuencia estratigráfica. Fíxose desta maneira a efectos de facilitar o rexistro da información xerada e coa finalidade de delimitar espacialmente, e co maior detalle posible, cada un dos restos, tanto óseos como de outra índole, que puideran aparecer e que puideran contribuír á identificación dos individuos localizados.

Ademais, e coa finalidade de localizar restos de pequeno tamaño (especialmente proxectís e outros elementos que puideran aportar información sobre a identidade dos individuos ou sobre as circunstancias da súa morte), cada un destes depósitos circunscritos a cada un dos ataúdes identificados foi analizado cun detector de metais e cribouse o sedimento extraído deles.

Análise con detector de metais dos depósitos delimitados polos ataúdes identificados nas fosas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Análise con detector de metais dos depósitos delimitados polos ataúdes identificados nas fosas.

Cribado do sedimento provinte dos depósitos delimitados polos ataúdes identificados nas fosas.

A denominada "Tumba 1" está constituída polo elemento interfacial vertical UE12 – producido pola extracción dunha masa de estratificación preexistente coa finalidade de realizar a inhumación do individuo identificado -,polo depósito delimitado polos restos conservados do ataúde – UE11 –, así como polo depósito que cubre a este – o depósito UE10 - e co que se encheu a elemento interfacial vertical antes sinalado.

O depósito denominado UE10, caracterízase por ser un depósito moi heteroxéneo, de tonalidade fundamentalmente marrón, consistencia suave e textura de fracción fina (areas). Está moi alterado pola presenza de raíces, e contén ademais pedras de pequeno tamaño. Este depósito foi orixinado, como se dixo, ao retirar previamente o sedimento existente para a apertura da sepultura, e vertelo novamente unha vez depositado o individuo alí inhumado.

Tanto a secuencia identificada, como as características do depósito co que se cubriron os ataúdes, é idéntica nas tres pegadas escavadas, dado que as tres obedecen á mesma natureza e foron realizadas sobre unha secuencia preexistente común.

A denominada "Tumba 1" conta cunhas dimensións aproximadas de 200 cm no seu lado maior – dirección leste-oeste - e uns 90 cm no seu lado menor – dirección norte-sur -. Por outro lado, o espazo delimitado polos restos do ataúde identificado no seu interior – UE11 -, a uns 50 cm de produndidade, ten unha dimensións aproximadas de 180 cm no seu lado maior – seguindo a orientación da pegada -, 50 cm na súa parte superior (zona da cabeza) – ao leste - e 34 cm na súa parte inferior (zona dos pes) – ao oeste -.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista da denominada "Tumba 1" coa UE11 – ataúde – en planta.

Traballos de escavación na denominada "Tumba 1".

No espazo delimitado polos restos do ataúde – UE11 – identificáronse os restos dun varón dunha idade estimada entre 18 e 30 anos. Tendo isto en conta – o rango de idade correspóndese co das persoas que se buscaban -, e dado que non se tiñan naquel momento máis datos sobre a localización das persoas que estábamos buscando, exhumáronse os restos coa finalidade de estudalos con maior detalle na Unidade de Antropoloxía Forense do Instituto de Medicina Legal de Galicia. Cómpre sinalar que, a diferenza de outros casos que logo se abordarán, este individuo foi inhumado nunha posición que poderíamos considerar como "ortodoxa" – decúbito supino - e nun estudo preliminar dos restos óseos non se identificaron marcas de violencia.

Porén, como se dixo, dado que non coñecíamos daquela máis información a respecto de como poderían aparecer os restos das persoas que estábamos buscando, e dado que a idade estimada do individuo se enmarcaba no rango de idades que tiñan as persoas asasinadas que pretendíamos localizar, exhumáronse os restos.

Como xa foi sinalado en apartados anteriores, os traballos de exhumación realizados foron coordinados e supervisados polo antropólogo forense D. Fernando Serrulla Rech, o cal, antes de proceder ao levantamento dos restos, realizou en cada caso unha primeira valoración sobre os mesmos e unha aproximación inicial á súa identidade (idade, sexo, talla, etc.), podendo deste xeito establecer, xa en campo, un primeiro filtro e excluír aqueles individuos que, polas súas características, non tiñan posibilidade algunha de corresponderse coas persoas que estábamos buscando, ou tomar a decisión de exhumar aqueles outros que, pola contra, si que se poderían corresponder.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Traballos de identificación dos restos localizados na denominada "Tumba 1".

Individuo localizado na denominada "Tumba 1".

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Individuo localizado na denominada "Tumba 1"

Exhumación dos restos do individuo localizado na denominada "Tumba 1".

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Exhumación dos restos do individuo localizado na denominada "Tumba 1".

Exhumación dos restos do individuo localizado na denominada "Tumba 1".

Exhumación dos restos do individuo localizado na denominada "Tumba 1".

De maneira xeral, canda os restos óseos localizados durante a intervención arqueolóxica, identificáronse tamén restos da roupa ou do calzado que constituían a vestimenta dos finados cando foron enterrados. Estes restos, así como os propios restos óseos, foron levados tamén á Unidade de Antropoloxía Forense do Instituto de Medicina Legal de Galicia coa finalidade de sometelos ás pertinentes analíticas destinadas a coñecer a identidades dos individuos exhumados.

A denominada "Tumba 2" está constituída polo elemento interfacial vertical UE06 – producido pola extracción dunha masa de estratificación preexistente coa finalidade de realizar a inhumación do individuo identificado -,polo depósito delimitado polos restos conservados do ataúde – UE05 –, así como polo depósito que cubre a este – o depósito UE04 - e co que se encheu a elemento interfacial vertical antes sinalado. A pegada alcanzaba aproximadamente os 200 cm no seu lado maior – dirección leste –oeste -, e os 90 cm no se lado menor – dirección norte-sur -. Polo seu lado, o espazo delimitado polos restos do ataúde – o cal ser corresponde ao depósito UE05 –

tiña unhas dimensión de 170 cm no seu lado maior, 30 cm na base (espazo dos pes) e 47 cm na parte superior (espazo da cabeza).

Do mesmo xeito que no caso anteriormente comentado, o depósito UE04, caracterízase por ser un depósito moi heteroxéneo, de tonalidade fundamentalmente marrón, consistencia suave e textura de fracción fina (areas). Como aqueloutro, este depósito foi orixinado ao retirar previamente o sedimento existente durante a escavación da gabia, e vertelo novamente unha vez depositado o cadaleito alí enterrado.

Traballos de escavación na denominada "Tumba 2".

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista da denominada "Tumba 2" coa UE05 – espazo delimitado polos restos da ataúde – en planta, podéndose ver tamén restos do calzado co que foi enterrado o individuo localizado.

Traballos de escavación na denominada "Tumba 2".

Individuo localizado na denominada "Tumba 2".

Ao contrario que no caso do individuo localizado na denominada "Tumba 1", xa en campo se puido determinar que a idade o individuo enterrado na denominada "Tumba 2" tiña unha idade avanzada cando faleceu, posiblemente superior aos 50 anos tendo en conta o desgaste dental, polo que se descartou que se tratase dalgún dos que buscábamos. Así as cousas, tomouse a decisión de non exhumar os restos e procedeuse a sepultalos novamente.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Tapado da denominada "Tumba 2" previamente escavada.

Tapado da denominada "Tumba 2" previamente escavada.

Como foi comentado, escavouse tamén a denominada "Tumba 7", situada máis ao sur que as anteriormente comentadas. Esta está constituída polo elemento interfacial vertical UE09 e polos depósitos UE07 e UE08.

Está constituída polo elemento interfacial vertical UE09 e polos depósitos UE07 – depósito delimitado polos restos conservados do ataúde – e UE08 – depósito co que se encheu o elemento interfacial vertical antes sinalado, constituído por un sedimento heteroxéneo, de tonalidade fundamentalmente marrón, consistencia suave, textura de fracción fina (areas), e caracterizado pola abundancia de raíces -.

A tumba alcanzaba aproximadamente os 204 cm no seu lado maior – dirección leste –oeste -, e os 70 cm no se lado menor – dirección norte-sur -. Polo seu lado, o espazo delimitado polos restos do ataúde – o cal ser corresponde ao depósito UE08 – tiña unhas dimensión de 100 cm no seu lado maior, 28 cm na base (espazo dos pes) – ao leste - e 47 cm na parte superior (espazo da cabeza) – ao oeste -.

Vista da denominada "Tumba 7" coa UE08 – espazo delimitado polos restos conservados do ataúde – en planta.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista da denominada "Tumba 7" coa UE08 – espazo delimitado polos restos conservados do ataúde – en planta.

Traballos de escavación na denominada "Tumba 7".

Ao igual que no caso anterior, púidose determinar xa en campo que o individuo enterrado na denominada "Tumba 7", un varón, moi probablemente tiña máis de 50 anos cando faleceu, polo que se decidiu non exhumar os restos e volver a tapar a fosa dado que de ningún xeito se trataba dalgunha das persoas asasinadas que estábamos buscando.

Individuo localizado na denominada "Tumba 7".

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Tapado da denominada "Tumba 7".previamente escavada.

Vista aérea dos traballos de escavación na denominada "Tumba 1", estando visibles os individuos identificados na "Tumba 2" (esquerda) e na "Tumba 7(dereita).

A continuación escaváronse as denominadas "Tumba 3" e "Tumba 5". Nesta última, situada na parte central da sondaxe escavada, e constituída polas unidades estratigráficas: UE37 – elemento interfacial vertical - e polos depósitos UE35 e UE36 – este último correspondente ao espazo delimitado polos restos do ataúde -.

Nesta non se identificaron restos humanos, aínda que si unha manta de cor negro así como a negativa producida, probablemente, pola existencia dun féretro do apenas se conservaban restos. Cabe a posibilidade de que nesa fosa fora enterrado, nalgún momento sen determinar, un individuo cuxos restos foron posteriormente exhumados para depositalos noutra localización, quizais nalgún dos nichos da parte do cemiterio máis recentemente construída.

Denominación	Corte	Depósito	Ataúde/individuo
Tumba 1	UE12	UE10	UE11
Tumba 2	UE06	UE04	UE05
Tumba 5	UE37	UE35	UE36
Tumba 7	UE09	UE07	UE08

Táboa resumo das unidades estratigráficas citadas anteriormente.

A denominada "Tumba 3", a diferenza das anteriormente comentadas, non tiña a forma rectangular propia dun enterramento individual, nin unhas dimensións semellantes a aquelas. Moi ao contrario, semellaba cruzar a sondaxe de lado a lado, seguindo unha dirección leste-oeste. Porén, naquel momento previo á súa escavación, resultaba difícil concluír se esa forma obedecía ao feito de que a dita pegada era o produto dun enterramento feito con esas mesmas dimensións – como acontecía nos casos anteriormente comentados – ou se, pola contra, esa forma obedecía ao feito de que co botado efectuado máis recentemente – o nivel que se corresponde á UE03 – se uniformizaran enterramentos "convencionais" que en realidade non se efectuaran á vez. Dadas estas consideracións, abriuse unha gabia seguindo a dirección da pegada, de lado a lado da sondaxe.

Coa escavación desta gabia puido comprobarse a existencia dunha fosa, de lonxitude indeterminada – se ben non alcanzaba o límite da sondaxe ao oeste, continuaba máis alá do límite leste da sondaxe -, cun ancho de entre 65 e 70 cm. Na dita fosa, constituída polo elemento interfacial vertical UE21 e colmada por un depósito – UE13 – semellante aos depósitos que definen as pegadas comentadas con anterioridade, localizáronse a pouca potencia (a uns 25 cm por debaixo do depósito UE03) os restos de dous ataúdes, un situado no sector oriental da fosa e outro no sector occidental, e neles, os restos de dous individuos enterrados en sentido contrario - o do sector occidental (Individuo 1) coas pernas orientadas nesa dirección e o do sector oriental (Individuo 2) coas pernas orientada ao nacente -. Polas mesmas razóns que nos casos anteriormente abordados, o sedimento e os restos identificados dentro do espazo delimitados polos restos conservados dos ataúdes foron definidos como unha unidade estratigráfica diferente, aínda non sendo tal de maneira estrita, coa finalidade de acoutar con detalle cada un dos restos (óseos ou de outra índole) que puideran aparecer. Así, o individuo localizado no sector occidental da gabia escavada circunscríbese ao depósito UE14, mentres que o individuo localizado no sector máis oriental se circunscribe ao depósito UE15.

Vista dos restos do ataúde – UE15 - localizado no sector oriental da fosa.

Traballos de escavación na fosa.

Vista da gabia cos dous individuos localizados na fosa a unha cota máis superior, así como da "Pegada 5" coa negativa do féretro pero sen restos humanos. Eliminouse o perfil existente entre a gabia e a "Pegada 5" unha vez que caeu parte del polas condicións meteorolóxicas.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Ao escavar o depósito definido como UE14 coa finalidade de poder ver en planta a deposición dos restos contidos nel e aproximarnos á súa identificación, comprobouse que inmediatamente debaixo deste individuo máis superficial, estaban os restos dun terceiro, enterrado nese caso en sentido contrario. É dicir, as tibias do Individuo 1 estaban pousadas sobre o cranio deste Individuo 3.

Trátase pois do que podemos considerar como un enterramento non convencional ou mesmo clandestino.

Ademais, nunha primeira revisión dos restos dos don individuos denominados Individuo 1 e Individuo 2, púidose determinar ambos eran varóns e que cando faleceron tiñan unha idade faleceu semellante á das persoas que se estaban buscando. Ademais, no caso do Individuo 1, púidose comprobar tamén que tiña no cranio un orificio de saída dun proxectil disparado con arma de fogo. Así as cousas, e dadas as altas probabilidades de que os restos destes individuos localizado se correspondan dos das persoas que estábamos buscado, decidiuse proceder a exhumar os restos para, como no caso do comentado antes, trasladalos á Unidade de Antropoloxía Forense do Instituto de Medicina Legal de Galicia para un estudo máis en profundidade.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista do Individuo 1 localizado na fosa e, debaixo das súas pernas, o cranio e a columna do Individuo 3. Vista dende o norte.

Detalle do Individuo 1 localizado na fosa. Vista dende o oeste.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Detalle do Individuo 3 localizado na fosa. Vista dende o sur.

Traballos de escavación do depósito denominado UE14 para proceder á exhumación do Individuo 1.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Exhumación dos restos do Individuo 1 localizado na fosa.

Detalle do orificio de entrada e saída provocado por un proxectil. Cranio do Individuo 1 localizado na fosa.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista do Individuo 2 localizado na fosa. Vista dende o sur.

Traballos de escavación do depósito denominado UE15.

Detalle do Individuo 2 localizado na fosa. Vista dende o sur.

Ao igual que no caso anterior, ao retirar o depósito UE15 localizáronse os restos dun cuarto individuo – individuo 4 – enterrado tamén en sentido contrario ao que tiña por encima.

Unha vez exhumados os restos dos individuos 2 e 4,e aínda que sen contacto directo con este, identificouse por debaixo un quinto individuo, Individuo 5, nun peor estado de conservación que aqueles outros situados a unha cota máis superior, enterrado tamén nun ataúde do cal aínda se conservaban algúns febles restos – o depósito configurado polos restos do ataúde foi denominado UE18 -.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista do Individuo 3 localizado na fosa unha vez retirados os restos correspondentes ao Individuo 1. Vista dende o sur.

Traballos de escavación na fosa. Vista do cranio do Individuo 3.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista do Individuo 4 localizado na fosa. Sobre o cranio aínda se poden ver osos do pe do Individuo 2. Vista dende o norte.

Exhumación dos restos do Individuo 4 localizado na fosa.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Traballos de escavación na fosa. Pódese ver o cranio moi deteriorado do Individuo 5.

Vista do Individuo 5 localizado na fosa. Vista dende o sur.

A fosa, en cuxo interior se localizaron os individuos Individuo 1, Individuo 2, Individuo 3, Individuo 4 e Individuo 5, foi escavada cortando, en practicamente toda a súa extensión, unha secuencia estratigráfica preexistente constituída, como se pode ver no perfil leste da gabia escavada, polos depósitos UE22, UE23 e UE24. Por debaixo da fosa identificouse o nivel denominado UE25 no cal, aproximadamente na zona central da gabia aberta, identificouse un antigo enterramento – Tumba 10 - constituído polo elemento interfacial vertical UE28, o cal estaba colmado polo depósito UE26. Por debaixo deste, formado fundamentalmente por un sedimento de cor alaranxada e consistencia dura, localizáronse os restos dun ataúde – UE27 - que contiña, á súa vez, os restos moi mal conservados dun individuo varón de idade avanzada. Tendo isto en conta, non só non se exhumaron os restos deste individuo, senón que se puido descartar que, na metade oriental da gabia, por debaixo da fosa configurada polo elemento interfacial vertical UE21 se localizaran máis individuos enterrados con pouca diferenza – minutos – con respecto aos individuos identificados naquela e asociables ás persoas que estábamos buscando.

Vista dos restos do ataúde – UE27 – identificado na Tumba 10.

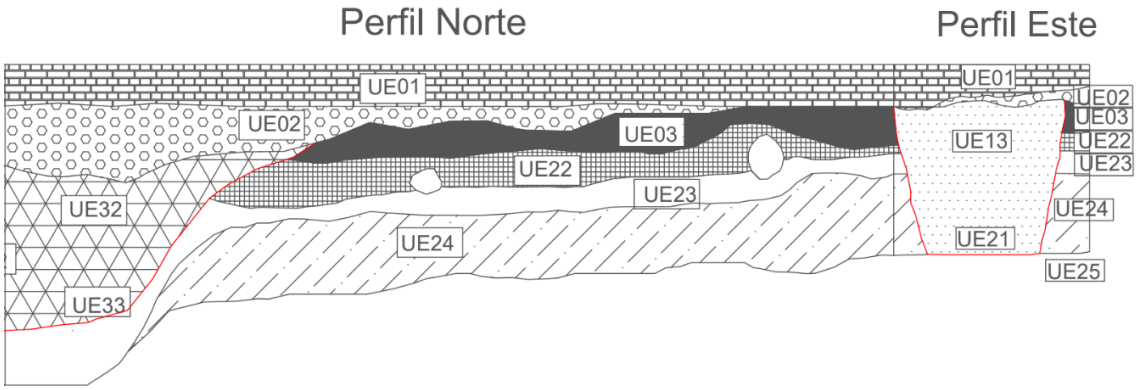

Vista dos perfís da gabia escavada dentro da sondaxe en dirección leste-oeste.

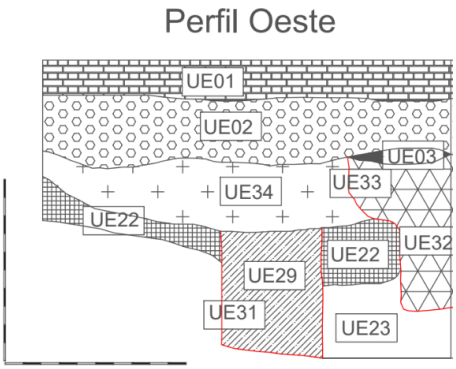

Vista dos perfís da gabia escavada dentro da sondaxe en dirección leste-oeste.

No sector máis occidental da gabia escavada púidose comprobar que a fosa non chegaba ao final desta – non alcanza polo tanto o perfil da sondaxe – e que foi escavada cortando unha serie de alteración previas producidas neste sector. Estas son, por un lado, o elemento interfacial vertical UE33, colmado polo depósito UE32, de natureza descoñecida dado que este apenas se puido ver no perfil da gabia escavada dado que se estendía cara unha zona da sondaxe que non foi escavada, e por outro lado, un segundo enterramento realizado no ámbito da gabia con anterioridade á fosa da que se exhumaron os cinco individuos antes comentados.

Neste outro enterramento – Tumba 11-, constituído polo elemento inferfacial vertical UE31, o cal estaba colmado polo depósito UE29, identificáronse tamén os restos dun ataúde – UE30 - no cal se conservaban os restos dun individuo varón dunha idade lixeiramente superior á das persoas que se estaban buscando, pero sen que se puidera excluír de todo. Así, por prudencia, tamén se exhumaron os restos do individuo correspondente ao depósito UE30.

Vista dos restos do ataúde – UE30 - localizado na Tumba 11.

Traballos de exhumación dos restos do individuo localizado no interior do ataúde que configura o depósito UE30.

Nese momento, e durante uns traballos de limpeza do perfil este da sondaxe, cara o que continuaba a fosa na que se localizaran os 5 individuos compatibles coas persoas que estábamos buscando, identificáronse no perfil unha serie de osos que se poderían corresponder cun cranio e con osos do pe. Vendo isto e sabendo que estes restos óseos estaban dentro da fosa constituída polo elemento interfacial vertical UE21, tomouse a decisión de ampliar a sondaxe neste punto, en dirección ao leste, coa finalidade de ver os restos en planta e, de ser o caso, proceder á súa exhumación. A ampliación, supuxo aumentar a gabia en 115 cm cara o leste, chegando practicamente aos panteóns[2] existentes neste lado da sondaxe.

[2] Antes de proceder a realizar a ampliación solicitouse a autorización dos titulares do terreo e notificóuselles tamén aos propietarios dos panteóns situados a unha distancia menor.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista do perfil leste da gabia.

Restos óseos localizados no perfil leste da gabia, dentro da fosa da que previamente se exhumaran cinco individuos.

Traballos de escavación na ampliación da sondaxe cara o leste.

Ao igual que nos casos anteriormente comentados, identificáronse os restos de dous individuos - Individuo 6 e Individuo 7 contidos respectivamente nos depósitos UE19 e UE29 configurados polos restos dos ataúdes nos que foron enterrados -, depositados un sobre o outro e en sentido contrario, tendo ademais o cranio do Individuo 6 un orificio de entrada de proxectil de arma de fogo na zona occipital dereita con saída pola zona parietal esquerda.

Denominación	Corte	Depósito	Ataúde/individuo
Tumba 3	UE21	UE13	UE14 – Ind. 1.
			UE15 – Ind. 2.
			UE16 – Ind. 3.
			UE17 – Ind. 4.
			UE18 – Ind. 5.
			UE19 – Ind. 6.
			UE20 – Ind. 7.
Tumba 10	UE06	UE04	UE05
Tumba 11	UE37	UE35	UE36

Táboa resumo das unidades estratigráficas citadas anteriormente.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Así as cousas, coa recuperación dos restos dos 7 individuos no interior da fosa configurada polo elemento interfacial vertical UE21, os cales non só eran anatomicamente compatibles coas persoas que estábamos buscando e estaban enterrados dunha maneira pouco convencional, senón que tamén, algúns, tiñan marcas de violencia, deuse por concluída a intervención arqueolóxica propiamente dita. Procedeuse entón a tapar a sondaxe escavada e a restituír o xardín que existía na zona.

Individuos identificados na ampliación cara o leste da sondaxe. Vista dende o oeste.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Individuos identificados na ampliación cara o leste da sondaxe. Vista dende o norte.

Individuo 7 identificado na fosa.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Exhumación dos restos do Individuo 7.

Traballos de tapado da sondaxe previamente escavada.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Vista da zona na que se escavou a sondaxe unha vez rematados os traballos.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

10. Temporalidade da actuación

En cumprimento da normativa vixente en materia de patrimonio cultural, así como das condicións establecidas na resolución da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural pola que se autorizaron os traballos, notificóuselle a esta dirección xeral as datas de inicio e remate dos traballos.

Os traballos comezaron o día 23 de novembro e remataron o 16 de decembro do ano 2022.

Achéganse, no apartado de documentación anexa, os xustificantes de ter presentado as comunicacións referidas.

11. Conclusións

Entre os días 23 de novembro e 16 de decembro do ano 2022 executouse a actuación denominada "Intervención arqueolóxica para a identificación e exhumación dunha fosa común con vítimas da represión franquista no cemiterio parroquial de San Breixo de Celanova (Ourense)", autorizada mediante resolución da dirección xeral competente en materia de patrimonio cultural con data de 22 de novembro de 2022.

Con esta intervención – realizada ao abeiro do Convenio de Colaboración entre a Vicepresidencia Segunda e Consellería de Presidencia, Xustiza e Deportes, a Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades da Xunta de Galicia e a Universidade de Santiago de Compostela para a realización de actuacións dentro do Plan Cuadrienal 2021/2024 de Memoria Democrática en Galicia 2022 – pretendíanse recuperar os restos de sete homes, de entre 19 e 36 anos, asasinados no citado cemiterio en setembro de 1939 logo de seren sentenciados a morte polos militares sublevados.

Seguindo as investigacións previamente efectuadas, realizouse unha sondaxe nunha zona central do cemiterio - dedicada na actualidade a xardín – na que que identificaron, por debaixo dos niveis propios do actual xardín, unha serie de enterramentos individuais, de forma rectangular, así como unha gabia/fosa que atravesaba a sondaxe en dirección leste-oeste. Nesta última localizáronse os restos dun total de sete individuos, enterrados en ataúdes de madeiras dos que apenas se conservaban algúns febles restos, e dispostos uns sobre os outros. Xa nun primeiro exame preliminar en campo se puido determinar que os restos se correspondían a individuos varóns, de idades compatibles coas das persoas que estábamos buscando, identificándose nalgún deles evidentes marcas de violencia (orificio no cranio producido proxectil de arma de fogo).

Os restos exhumados foron trasladados á Unidade de Antropoloxía Forense do Instituto de Medicina Legal de Galicia coa finalidade de sometelos ás analíticas pertinentes a efectos de identificar cada un dos individuos e, de ser o caso, poñer os restos a disposición dos seus familiares.

Visita de familiares das persoas asasinadas durante a execución da intervención.

12. Documentación anexa

12.1. Relación de Unidades Estratigráficas

tempos arqueólogos

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE: 01

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	
TÍTULO UE	Nivel axardinado UE-01						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**		
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón escuro		
Potencia	15 cm- 25 cm	**Compactación** (estratos)	Solto		
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)		
Inclinación	E- W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si	Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)	Esténdese por toda a extensión da área intervida									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais	Material de recheo e de construción vario												
Frecuencia e tipo de materiais	Moi poucos											Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos	
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:									Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-		Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-		Non	

Descrición

Capa vexetal na que se localiza a zona axardinada onde se realiza a Sondaxe. Está recuberta de vexetación varia (setos, arbustos, rosais e céspede). Ten unha compactación suave e a granulometría responde a fracción fina, areosa e lixeiramente plástica. A textura é lixeiramente adherente.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

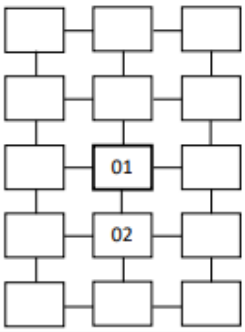

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 02

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	
TÍTULO UE	Marrón debaixo bloques						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón- grisáceo
Potencia	16 cm- 28 cm	**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)	Esténdese por toda a extensión da área intervida	Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible
Forma		
Composición/Materiais	Pedras de pequeno tamaño, material de recheo de construción.	
Frecuencia e tipo de materiais		Arqueológicos ou non, p.ex: clastos

Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non

Descrición

Depósito areoso de grao fino e compactación suave, con presenza de materiais de recheo e de construción (cruz de formigón, tella, ladrillos...) con presenza de raíces. Atópase presente en toda a sondaxe. Ao ser retirada, localízanse as improntas en planta das foxas.
A textura é lixeiramente adherente e lixeiramente plástica.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

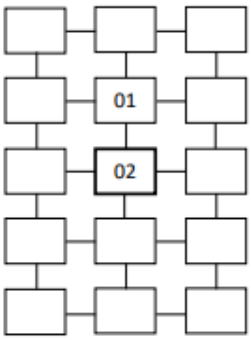

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 03

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	
TÍTULO UE	Amarela						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Amarelo xabrento
Potencia	0,5 cm- 20cm	**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción grosa (gravas)
Inclinación	E- W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)		Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible
Forma		
Composición/Materiais		
Frecuencia e tipo de materiais	Estéril	Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos

Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:									Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-		Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-		Non	

Descrición

Depósito de cor amarelo xabrento que delimita as improntas das foxas
A textura é non adherente e non plástica.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

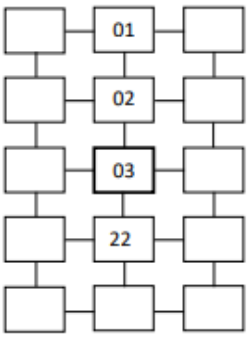

Interpretación

Fai de nivelación do nivel de uso dos enterramentos, formando corredores entre as foxas.

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 04

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 2
TÍTULO UE	Depósito de Tumba 2						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón
Potencia	43cm	**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)	200cmx43cmx90cm											Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible	
Forma	Rectangular												
Composición/Materiais	Metais, material de construció												
Frecuencia e tipo de materiais	Escasos											Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos	
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito da Tumba 2. Cor marrón e compactación media con grao fino e composición areosa. Presenza medio-alta de raíces e ferro (procedentes dos cravos do féretro). Presenza de pequenas pedras.

Bosquexo/imaxe: Norte: ←

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

Interpretación

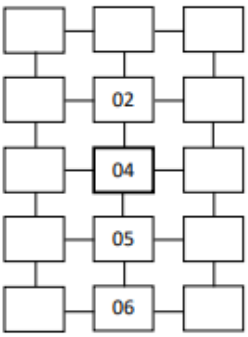

Redactor/a da ficha:	**Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 05

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Foxa 2
TÍTULO UE	Caixa/ Individuo Tumba 2						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E- W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)		Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible
Forma		
Composición/Materiais		
Frecuencia e tipo de materiais		Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos

Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo Tumba 2.

Tiña unhas dimensión de 170 cm no seu lado maior, 30 cm na base (espazo dos pes) e 47 cm na parte superior (espazo da cabeza).

Bosquexo/imaxe: Norte: ↓

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións			
Cuberta por		Igual a	
Reenchida por		Cobre a	
Cortada por		Reenche a	
Apóiaselle		Corta a	
		Apóiase en	

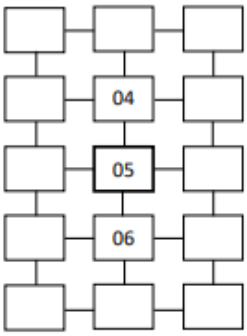

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 06

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 2
TÍTULO UE	Corte Tumba 2						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Corte da Tumba 2. En planta alcanzaba aproximadamente os 200 cm no seu lado maior – dirección leste –oeste -, e os 90 cm no se lado menor – dirección norte-sur -.

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬇

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

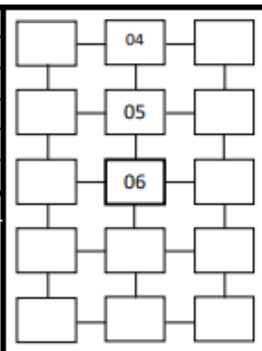

Interpretación

Redactor/a da ficha:	**Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 07

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 7
TÍTULO UE	Depósito de Tumba 7						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón
Potencia	50cm	**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)	204cmx50x74cm											Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible	
Forma	Rectangular												
Composición/Materiais	Metais, material de construción												
Frecuencia e tipo de materiais	Escasos											Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos	
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito da Tumba 7. Cor marón e compactación media con grao fino e composición areosa. Presenza medio-alta de raíces e ferro (procedentes dos cravos do féretro). Presenza de pequenas pedras.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	U
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

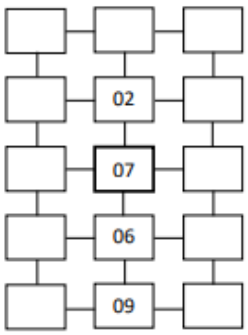

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 08

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 7
TÍTULO UE	Caixa/ Individuo Tumba 7						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E- W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Caixa/individuo da Tumba 7. Tiña unhas dimensión de 100 cm no seu lado maior, 28 cm na base (espazo dos pes) – ao leste - e 47 cm na parte superior (espazo da cabeza) – ao oeste -.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

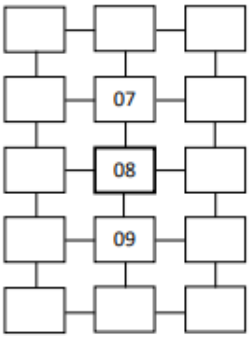

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 09

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 7
TÍTULO UE	Corte Tumba 7						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Corte da Tumba 7. En planta alcanzaba aproximadamente os 204 cm no seu lado maior – dirección leste –oeste -, e os 70 cm no se lado menor – dirección norte-sur -.

Bosquexo/imaxe: Norte: ↑

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

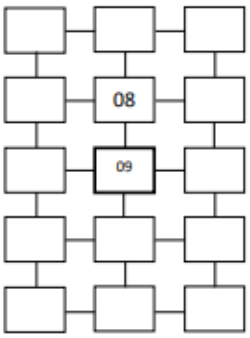

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 10

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 1
TÍTULO UE	Depósito da Tumba 1						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**		
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón		
Potencia		**Compactación** (estratos)	Suave		
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)		
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si	Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)	203cmx x92cm											Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible	
Forma	Rectangular												
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais	Metais, materil de construción											Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos	
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:									Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-		Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-		Non	

Descrición

Depósito da Tumba 1. Cor marón e compactación media con grao fino e composición areosa. Presenza medio-alta de raíces e ferro (procedentes dos cravos do féretro). Presenza de pequenas pedras.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

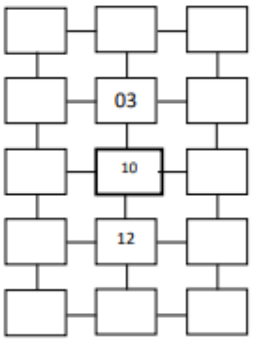

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
AENOR GESTIÓN DE LA CALIDAD ISO 9001
Achilles Repro Registrado
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 11

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 1
TÍTULO UE	Ataúde/individuo Tumba 1.						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E- W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)		Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible
Forma		
Composición/Materiais		
Frecuencia e tipo de materiais		Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos

Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:									Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-		Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-		Non	

Descrición

Ataúde/individuo Tumba 1. Dimensións aproximadas, en planta, de 180 cm no seu lado maior – seguindo a orientación da tumbaa -, 50 cm na súa parte superior (zona da cabeza) – ao leste - e 34 cm na súa parte inferior (zona dos pes) – ao oeste -.

Bosquexo/imaxe: Norte: ↖

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

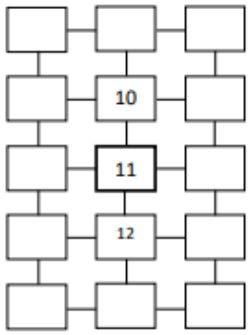

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 12

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 1
TÍTULO UE	Corte Tumba 1						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais									Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Corte Tumba 1. Conta cunhas dimensións aproximadas, en planta, de 200 cm no seu lado maior – dirección leste-oeste - e uns 90 cm no seu lado menor – dirección norte-sur -.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

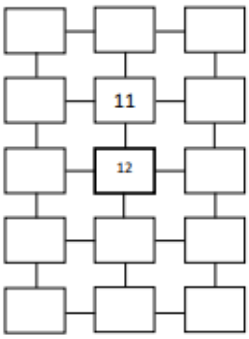

Interpretación

Redactor/a da ficha:	**Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 13

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Depósito Tumba 3						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón
Potencia		**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fracción fina (areas)
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)											Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible	
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais											Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos	
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito da Tumba 3. Cor marón e compactación media con grao fino e composición areosa. Presenza medio-alta de raíces e ferro (procedentes dos cravos do féretro). Presenza de pequenas pedras.

.

Bosquexo/imaxe: Norte: ➡

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 14

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 1.						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 1. Dimensións aproximadas de 157 cm no seu lado maior, seguindo a orientación da fosa, e uns 30 cm no lado menor.

Bosquexo/imaxe: Norte: ↓

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

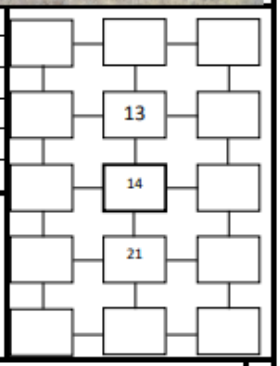

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 15

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 2						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:							Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima: -	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material: -	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 2. Dimensións aproximadas de 160 cm no seu lado maior, seguindo a orientación da fosa, e uns 35 cm no lado menor.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

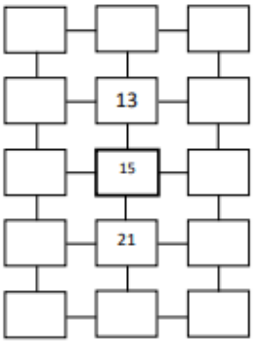

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 16

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Caixa/ individuo 3						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 3. Dimensións aproximadas de 157 cm no seu lado maior, seguindo a orientación da fosa, e uns 30 cm no lado menor.

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬆

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

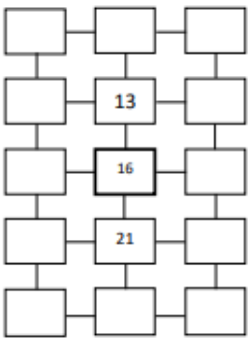

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 17

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 4						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible		
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 4. Dimensións aproximadas de 160 cm no seu lado maior, seguindo a orientación da fosa, e uns 35 cm no lado menor.

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬇

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

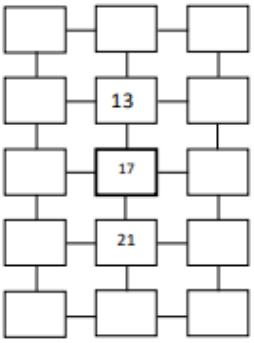

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 18

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 5..						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	
Potencia		**Compactación** (estratos)	
Orientación		**Granulometría** (estratos)	
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible		
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 5. Dimensións aproximadas de 165 cm no seu lado maior, seguindo a orientación da fosa, e uns 40 cm no lado menor (cabeza).

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬇

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

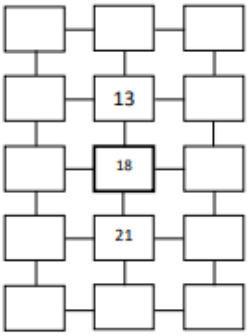

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 19

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 6.						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 6.

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬇

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

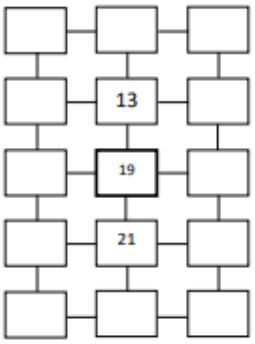

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 20

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Ataúde/individuo 7.						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde/individuo 7.

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬇

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

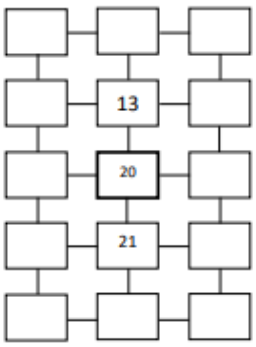

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 21

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Tumba 3
TÍTULO UE	Corte Gabia enterramentos						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueoloxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Corte da gabia no que se atopan os enterramentos. Fosa con forma cónica, de un 68 cm de produnfidade, que acada os 70 cm de ancho na parte superior e uns 55 na zona mais baixa.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

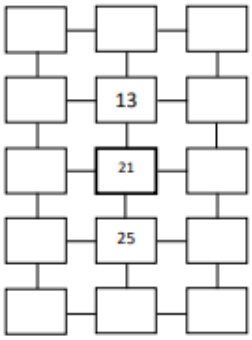

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 22

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	UE22						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Gris escuro- Negro
Potencia	19 cm (N) – 0,5 cm (S)	**Compactación** (estratos)	Suave
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fino- limoso
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais	Ferro											
Frecuencia e tipo de materiais	Media- baixa									Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito de cor gris escuro- negro con rochas de pequeno e mediano tamaño, restos de ferros (cravos). Presenza de abundantes raíces.

Bosquexo/imaxe: Norte: ↑

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

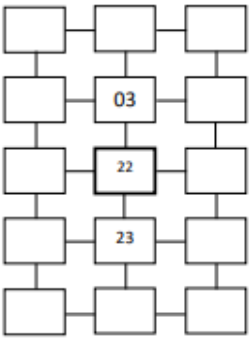

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 23

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	UE 23						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón. Inclusións laranxas
Potencia	0,13 (N)	**Compactación** (estratos)	Medio- alta
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Medio- alta
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais	Estéril									Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:			Planta:							Non	
Topografía	Si: Estación:			GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non
Mostra	Si: Datación:	-		Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non

Descrición

Depósito de terra marrón con inclusións alaranxadas xabrentas e sen presenza de materiais arqueolóxicos. Abundante presenza de raíces.

Bosquexo/imaxe: Norte: ➡

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

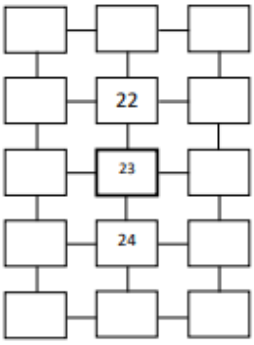

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 24

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	UE 24						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Gris Claro
Potencia	0,35 cm. Perfil N	**Compactación** (estratos)	Media
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fino areoso
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais	Estéril								Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

. Depósito de cor gris calro de compactación media e grao fino, sen presenza de materiais arqueolóxicos, moi homoxénea e con escasa presenza de raíces, agás no NE que se atopa moi alterada pola presenza de raíces de gran tamaño procedentes de UE01. Soamente se atoa no Perfil N da Foxa 3

Bosquexo/imaxe: Norte: ↑

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións			
		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

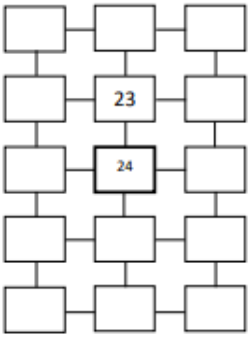

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 25

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Fin da gabia						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón grisáceo
Potencia	0,21 cm (non escavado)	**Compactación** (estratos)	Alta
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Grao fino limoso
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais	Estéril									Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito no que se asenta a gabia (UE21). Presenza esporádica de raíces, de cor marrón grisáceo e de compactación alta, con grao fino e limoso. Non se localizan materiais arqueolóxicos.

Bosquexo/imaxe: Norte:

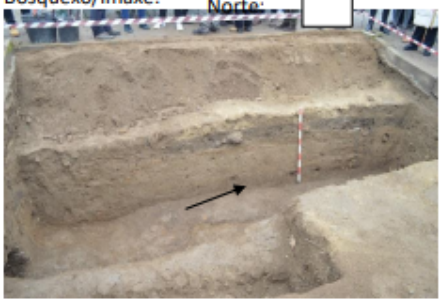

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

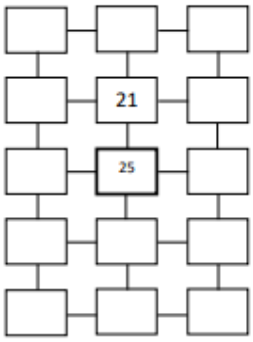

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 26

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Depósito Tumba 10						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón alaranxado
Potencia	0,55 cm	**Compactación** (estratos)	Media Alta
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Medio areoso
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais	Material de construción											
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueoláxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

.Depósito que cobre a Tumba 10, de cor marron alaranxado e con poucos materiais vinculados, sobre todo tellas e ladrillo de construción. A compactación é media alta e de composición areosa cun grao de tamaño medio.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións			
		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

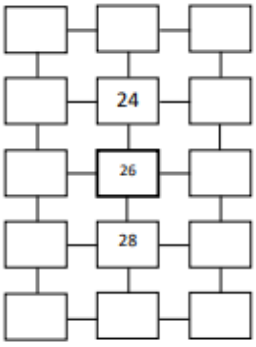

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 27

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Ataúde/individuo Tumba 10						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:							Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non

Descrición

Ataúde/individuo Tumba 10.

Bosquexo/imaxe: Norte:

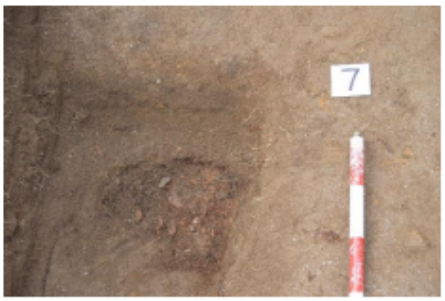

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

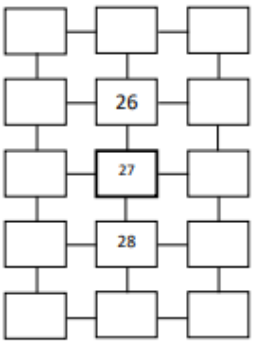

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 28

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Corte Tumba 10						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible		
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non

Descrición

Interfacies da fosa da Tumba 10.. Non se procedeu á exhumación do individuo polo que non se documentou na súa extensión. En planta alcanzaba 60 cm no lado menor e 200 cm no lado maior.

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Bosquexo/imaxe: Norte: ⬅

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

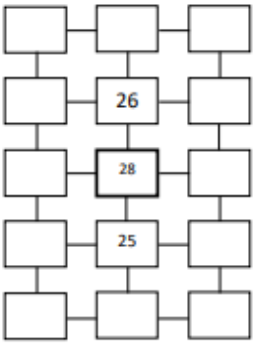

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 29

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Depósito Tumba 11						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**		
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón pardo		
Potencia	0,71 cm	**Compactación** (estratos)	Baixa		
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Medio areoso		
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si	Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais	Tella e ferro												
Frecuencia e tipo de materiais	Baixa										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si: Perfil:			Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:			GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-		Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

.Depósito que cobre a Tumba 11. Depósito de cor marrón pardo, de compactación baixa e grao medio, composición areosa. Atópánse presenza de materiais de revolto (arames, cravos, tella de construción...).

Bosquexo/imaxe: Norte: ↑

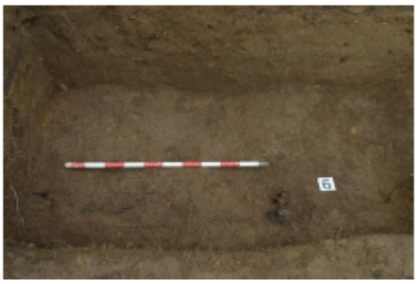

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

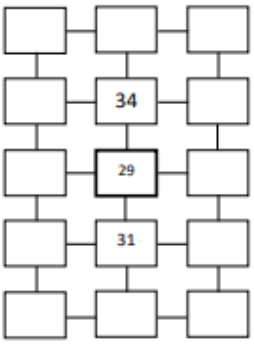

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 30

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCCE-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Ataúde Tumba 11						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)									Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais									Arqueoláxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Ataúde Tumba 11. Tiña unhas dimensión de 150 cm no seu lado maior e 25 cm no menor.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

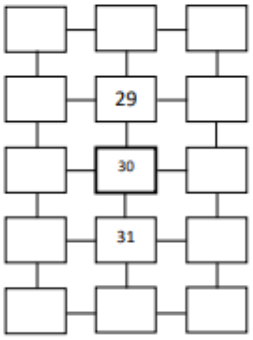

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 31

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCC-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Corte Tumba 11						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible		
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueoldxicos ou non, p.ex: clastos		
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non

Descrición

Corte Tumba 11.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

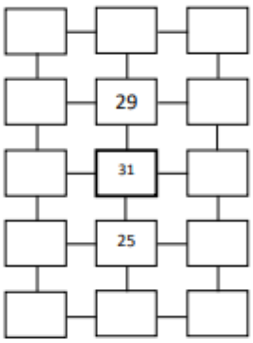

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 32

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCC-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Alteración NW						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**		
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón		
Potencia	0,80 cm	**Compactación** (estratos)	Baixa		
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Media. Areosa		
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si	Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:									Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-		Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-		Non	

Descrición

Depósito que cubre o corte localizado na esquina noroccidental da gabia escavada. Identificado en perfi.

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Bosquexo/imaxe Norte:

Perfil Oeste

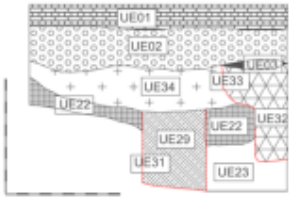

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

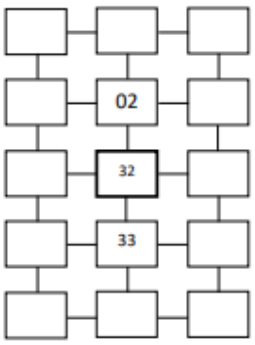

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 33

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCC-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Alteración NW						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**			
Tipo UE	Interfacies	**Cor (positivas)**				
Potencia		**Compactación** (estratos)				
Orientación		**Granulometría** (estratos)				
Inclinación		**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si		Non	-

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)										Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible			
Forma													
Composición/Materiais													
Frecuencia e tipo de materiais										Arqueolóxicos ou non, p.ex: clastos			
Debuxo	Si:	Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si:	Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si:	Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Corte localizado na esquina noroccidental da gabia escavada. Identificado en perfi.

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Bosquexo/imaxe: Norte: ➡

Perfil Oeste

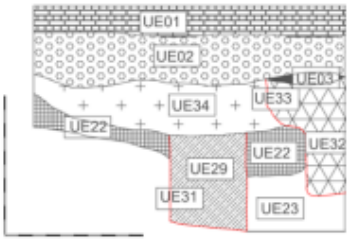

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

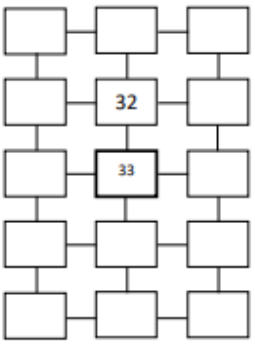

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

tempos arqueólogos
TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 www.tempos.es
info@tempos.es TemposArqueologos
677 164 635 650 337 454

FICHA DE UNIDADE ESTRATIGRÁFICA

Nº UE 34

XACEMENTO:	Foxa Celanova	**ANO:**	2022	**CÓD. INTERVENCIÓN:**	FCC-22	**SECTOR:**	Gabia
TÍTULO UE	Alteracións W						

Atributos	**Valores**	**Atributos**	**Valores**
Tipo UE	Depósito	**Cor (positivas)**	Marrón-gris
Potencia	0,38 cm (W) 0,14 cm (E)	**Compactación** (estratos)	Media- alta
Orientación		**Granulometría** (estratos)	Fino- areoso
Inclinación	E-W	**Fotografía (non, indicar motivo)**	Si / Non / -

Dimensións (Lonx x Alt x Anch)												Indicar en función dos eixos cardinais N-S, E-O a ser posible
Forma												
Composición/Materiais												
Frecuencia e tipo de materiais	Estéril											Arqueoloxicos ou non, p.ex: clastos
Debuxo	Si: Perfil:		Planta:								Non	
Topografía	Si: Estación:		GPS:	-	Fotogrametría	-	Cota máxima:	-	Cota mínima:	-	Non	
Mostra	Si: Datación:	-	Flotación:	-	Testemuña	-	Outros	-	Material:	-	Non	

Descrición

Depósito localizado sobre a UE 22 e baixo a UE 03. De cor marrón gris claro, de compactación media- alta e grao fino. Composición areosa. Non se localizan materiais. Presenza media de raíces e pedras de pequeno e mediano tamaño.

Bosquexo/imaxe: Norte:

Perfil Oeste

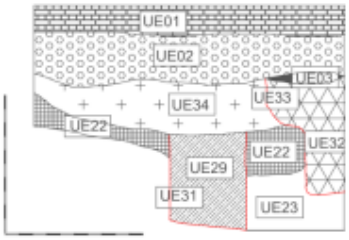

Guía para a descrición. Incorporación da maior información posible
Cortes: en forma de planta, forma das esquinas, paredes, base, rupturas cóncava e convexa, alteracións, UE de recheo.
Elementos construtivos: materiais, tratamento/talla, técnica construtiva/aparello, morteiro/xuntas, dirección das caras, deformacións, revestimentos e enlucidos, observacións.
Interface construtiva: forma, dimensións, observacións
Bosquexo: Indicar UE de maneira numérica no mesmo.
←↑→↓↖↗↘↙

Relacións		Igual a	
Cuberta por		Cobre a	
Reenchida por		Reenche a	
Cortada por		Corta a	
Apóiaselle		Apóiase en	

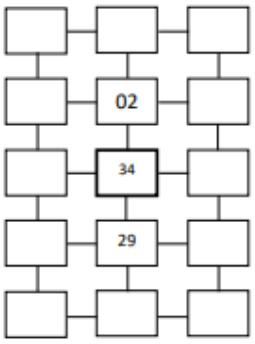

Interpretación

Redactor/a da ficha: **Sergio Sánchez**	Data:	Fase:	Revisada:

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

12.2. Autorización

XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN, FORMACIÓN PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

Xacobeo 21·22

Exp. Serv. Arqueoloxía:	**02.C.618. 2022.001**
Código SXPA:	**CT 102A 2022/878-0**

RESOLUCIÓN DA DIRECCIÓN XERAL DO PATRIMONIO CULTURAL POLA QUE SE AUTORIZA UNHA INTERVENCIÓN ARQUEOLÓXICA NO CEMITERIO PARROQUIAL DE SAN ROSENDO (CELANOVA, OURENSE)

Antecedentes

1.-O 24.10.2022 Lourenzo Fernández Prieto, da Universidade de Santiago de Compostela (USC), presentou a solicitude de autorización da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural para realizar a actividade arqueolóxica que se describe como segue:

Título do proxecto:	**Intervención arqueolóxica para a identificación e exhumación dunha fosa común con vítimas da represión franquista no cemiterio parroquial de San Rosendo de Celanova (Ourense)**
Arqueólogo solicitante:	**Julián Bustelo Abuín** Autor do proxecto: **Julián Bustelo Abuín**
Promove:	**USC ao abeiro do Convenio de colaboración coa Xunta de Galicia para a realización de actuacións dentro do Plan Cuadrienal de Memoria Democrática en Galicia 2022**

2.-O 09.11.2022, logo do exame do proxecto de referencia, o Servizo de Arqueoloxía emite o correspondente informe.

Consideracións Legais

1.-Os artigos 95 e seguintes da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia.

2.-O Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia.

De acordo con todo o indicado, e no exercicio das competencias que teño atribuídas en virtude dos artigos 3 e 8 do citado Decreto 199/1997,

RESOLVO:

1.-Autorizar a Julián Bustelo Abuín, na súa calidade de arqueólogo solicitante, para que realice unha intervención arqueolóxica para a identificación e exhumación dunha fosa común con vítimas da represión franquista no cemiterio parroquial de San Rosendo de Celanova (Ourense), que se clasifica como actividade de investigación. O tempo de execución será de 10 días.

2.- Os traballos suxeitaranse ás seguintes condicións:

a) Na execución da actuación e destino dos restos seguirase o Protocolo de actuación en exhumacións de vítimas da guerra civil e a ditadura, segundo a Orde PRE/2568, do 26 de setembro, pola que se publica o Acordo do Consello de Ministros do 23.09.2011 (BOE núm. 232 do martes 27 de setembro de 2011).

b) Logo de rematar a actuación arqueolóxica taparase a área escavada e reporase o terreo ao seu debido estado.

c) O arqueólogo autorizado deberá comunicar as datas de inicio e remate da actividade. Ao remate desta, e nun prazo máximo dun mes, presentarase un informe preliminar dela, e no prazo de 12 meses a memoria interpretativa, e de recollérense materiais de interese arqueolóxico acta de depósito no Museo Arqueolóxico Provincial de Ourense.

CVE: WF5DA:s8hkL5
Verificación: https://sede.xunta.gal/cve

Dirección Xeral de Patrimonio Cultural
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 3 - 2ª
15781 Santiago de Compostela

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

d) Unha copia do conxunto da memoria presentarase en soporte dixital, formato PDF ou compatible, asinada dixitalmente, na que se deberá recoller documentalmente a totalidade do proceso de intervención, as fichas de Ues debidamente cubertas, así como os resultados acadados.

Así mesmo entregarase, como anexo dixital da memoria, de forma presencial ou telemática, en estándares abertos ou de uso xeneralizado, polo menos os seguintes arquivos nos que estea garantida a interoperatividade:

- Planos da intervención arqueolóxica (plantas, alzados e seccións) en formato compatible con software de SIX e en formato reproducible que non supoña perda de definición ao escalalos. As plantas en arquivos separados e, de ser o caso, integradas no plano topográfico xeral do xacemento
- Fotografías de calidade xerais e de detalle da intervención, debidamente identificadas ou acompañadas dun índice en formato texto.
- Inventario de materiais.

O rexistro e a documentación da actuación arqueolóxica que se presente deberá estar xeoreferenciada ao sistema de coordenadas ETRS89, coa proxección UTM no fuso 29 (código EPSG 25829).

e) No non previsto nesta resolución, observarase o disposto nos artigos 9 a 16 do citado Decreto 199/1997.

3.-Esta autorización concédese sen prexuízo doutras autorizacións ou licenzas que sexan necesarias, se é o caso, por aplicación doutras lexislacións sectoriais.

Notifíquese esta resolución ás persoas interesadas en cumprimento do artigo 40 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas (BOE. núm.236, do 02.10.2015).

Documento asinado dixitalmente en Santiago de Compostela
A directora xeral de Patrimonio Cultural
Mª Carmen Martínez Ínsua

Asinado por: MARTINEZ INSUA, MARIA CARMEN
Cargo: Directora Xeral de Patrimonio Cultural
Data e hora: 21/11/2022 13:05:00

CVE: WFSDA a9NAL5
Verificación: https://sede.xunta.gal/cve

Dirección Xeral de Patrimonio Cultural
Complexo Administrativo San Caetano
Edificio número 3 - 2ª
15781 Santiago de Compostela

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

12.3. Comunicación das datas de inicio e remate

- **Comunicación de inicio**

XUNTA DE GALICIA galicia

RECIBO DE PRESENTACIÓN NO REXISTRO ELECTRÓNICO DA XUNTA DE GALICIA

A solicitude, escrito ou comunicación para Presentación electrónica de solicitudes, escritos e comunicacións que non conten cun sistema electrónico específico nin cun modelo electrónico normalizado. presentada por JULIAN BUSTELO ABUIN con NIF 53795465Y tivo entrada no Rexistro Electrónico da Xunta de Galicia cos seguintes datos:

NÚMERO DE ENTRADA	DATA E HORA DA PRESENTACIÓN	DESTINO
2022/2879497	22-11-2022 16:15	DIRECCIÓN XERAL DE PATRIMONIO CULTURAL

A seguinte táboa recolle un resumo electrónico da solicitude, escrito ou comunicación presentada e, se fose o caso, un índice e un resumo electrónico da documentación que se declara achegar:

Documento achegado	Nome do arquivo	Resumo electrónico do arquivo (Algoritmo SHA-256)
Solicitude	Solicitude-PR004A-20221122.pdf	971FE01808F78640186A229CDEE062637EBDD8535DE4566600F48DEDD1387EBE

- **Comunicación de remate**

XUNTA DE GALICIA galicia

RECIBO DE PRESENTACIÓN EN EL REGISTRO ELECTRÓNICO DE LA XUNTA DE GALICIA

La solicitud, escrito o comunicación para Presentación electrónica de solicitudes, escritos y comunicaciones que no cuenten con un sistema electrónico específico ni con un modelo electrónico normalizado. presentada por JULIAN BUSTELO ABUIN con NIF 53795465Y tuvo entrada en el Registro Electrónico de la Xunta de Galicia con los siguientes datos:

NÚMERO DE ENTRADA	FECHA Y HORA DE LA PRESENTACIÓN	DESTINO
2022/3115602	19-12-2022 15:22	DIRECCIÓN XERAL DE PATRIMONIO CULTURAL

La siguiente tabla incluye un resumen electrónico de la solicitud, escrito o comunicación presentada y, en su caso, un índice y un resumen electrónico de la documentación que se declara presentar:

Documento presentado	Nombre del archivo	Resumen electrónico del archivo (Algoritmo SHA-256)
Solicitud	Solicitud-PR004A-20221219.pdf	45F075E196B731E80343CA0F03A10DF042085984A5AD8F7810EFDDA2C786656E

12.4. Documentación de Tempos Arqueólogos S.L.

- Prevención e riscos laborais

Taprega
PREVENCIÓN DE RIESGOS

CERTIFICADOS

En A Coruña, a 24 de febrero de 2021

TAPREGA PREVENCIÓN DE RIESGOS SL con CIF: B36926640 con acreditación definitiva según resolución de 25 de abril de 2003 y nº de expediente AS840A2003/21-O de la Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais da Xunta de Galicia, con domicilio social en c/ Pasteur 30,1º 15008 - A Coruña.

CERTIFICA:

Que la empresa **TEMPOS ARQUEÓLOGOS SL** CIF nº: **B70608948** con domicilio social en ARQUITECTO DOMINGO A. DE ANDRADE 15704 Santiago de Compostela (Coruña, A)., tiene concertado el servicio de prevención de riesgos laborales con **TAPREGA PREVENCIÓN DE RIESGOS SL** entidad especializad ajena a la empresa según se articula en el artículo 30.1 de la Ley 31/1995 de Prevención de Riesgos Laborales y en el artículo 10 del Real Decreto 39/1997 Reglamento de los Servicios de Prevención

Dicho concierto ha sido renovado para las siguientes especialidades:

- SEGURIDAD EN EL TRABAJO.
- HIGIENE INDUSTRIAL.
- ERGONOMÍA / PSICOSOCIOLOGÍA APLICADA.

Con fecha **23-01-2021** y con duración hasta el **22-01-2022**

- MEDICINA DEL TRABAJO.

Con fecha **23-01-2021** y con duración hasta el **22-01-2022**

Encontrándose al corriente de todos los pagos derivados de este contrato hasta el 22-01-2022.

Fernando Fernández Dobao
Director General
TAPREGA PREVENCIÓN DE RIESGOS SL
DNI: 76573246J a fecha 24 de febrero de 2021

A Coruña - Lugo - Madrid - Vigo // Tfno. 902 210 201 // www.taprega.com // taprega@taprega.com

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

CERTIFICADO DE FORMACIÓN

(Ley 32/2006, de 18 de octubre, reguladora de la subcontratación en el sector de la construcción y Real Decreto 1109/2007, de 24 de octubre, por el que se desarrolla la Ley 32/2006, de 18 de octubre, reguladora de la subcontratación en el sector de la construcción)

Nombre o razón social TEMPOS ARQUEÓLOGOS SL		Fecha del certificado 06/02/2020
NIF B70608948	C.C.C. 0111 15 123803092	

La empresa arriba indicada declara que cuenta con personas que, conforme a su plan de prevención, ejercen funciones de dirección y han recibido la formación necesaria, de conformidad con lo previsto en el artículo 12.4 del Real Decreto 1109/2007, de 24 de agosto.

Asimismo, TAPREGA PREVENCIÓN DE RIESGOS, S.L. certifica que los trabajadores que prestan servicios para la empresa en obras de construcción han recibido formación específica en materia de prevención de riesgos laborales.

Firma y sello de la empresa o de su representante	Firma y sello de la organización preventiva o de su representante
Firmado por 33300568H MARIO CESAR (R: B70608948) el día 07/02/2020 con un certificado emitido por AC Representación	Taprega TAPREGA PREVENCIÓN DE RIESGOS, S.L. CIF: B36926040 - Nº Acred. AS840A2003/21- c/ Pasteur, 30 – 1º 15008 A CORUÑA Tno. 902 21 02 01 fax: 981 13 85 62

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Ibermutua gallega
Mutua Colaboradora con la Seguridad Social nº 274

D. CARLOS JAVIER SANTOS GARCÍA, DIRECTOR GENERAL DE ***IBERMUTUA***, MUTUA COLABORADORA CON LA SEGURIDAD SOCIAL Nº 274

CERTIFICA:

Que la empresa abajo indicada, tiene concertado el riesgo de accidentes de trabajo y enfermedades profesionales y la prestación de Incapacidad Temporal derivada de Contingencias Comunes con esta mutua, en base a los datos que se indican a continuación.

Razón social	TEMPOS ARQUEOLOGOS SL
N.I.F.	B70608948

La vigencia del Documento de Asociación es de un año, prorrogable tácitamente por anualidades sucesivas, en tanto la empresa no manifieste su voluntad en contrario, de acuerdo con lo previsto por el artículo 83.1.a del Texto refundido de la Ley General de la Seguridad Social, aprobado por el Real Decreto Legislativo 8/2015, de 30 de octubre.

A petición de la empresa, para que surta los efectos oportunos donde corresponda, se expide el presente certificado en Madrid, a 10 de septiembre de 2021.

Ibermutua

Carlos Javier Santos García
DIRECTOR GENERAL

900 23 33 33
www.ibermutua.es
SÍGUENOS EN:

Documento firmado digitalmente con sello de órgano por Ibermutua, Mutua Colaboradora con la Seguridad Social nº 274, a 10 de septiembre de 2021 a las 09:52:46.
Código seguro de verificación: AFZ541245DZFFZ4FC38FDBE6525D27AED3.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

HOJA Nº 2

RELACIÓN DE CÓDIGOS DE CUENTA DE COTIZACIÓN
DE LA EMPRESA **TEMPOS ARQUEOLOGOS SL**.
(N.I.F.: **B70608948**)

CÓDIGO DE CUENTA DE COTIZACIÓN	FECHA DE EFECTO CP	FECHA DE EFECTO CC
15/1238030/92-0111	31/01/2020	
27/1082336/25-0111	02/07/2021	

Madrid, a 10 de septiembre de 2021

900 23 33 33
www.ibermutua.es
SÍGUENOS EN:

Documento firmado digitalmente con sello de órgano por Ibermutua, Mutua Colaboradora con la Seguridad Social nº 274, a 10 de septiembre de 2021 a las 09:52:46.
Código seguro de verificación: AFZ541245DZFFZ4FC38FDBE6525D27AED3.

- **Rexistro de empresas acreditadas**

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

REGISTRO DE EMPRESAS ACREDITADAS SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓN
(Ley 32/2006, de 18 de octubre)

CERTIFICADO DE INSCRIPCIÓN

DATOS DE LA SOLICITUD

Nombre y apellidos	Nº Identificador	Fecha de la solicitud
MARIO CESAR VILA	NIF 33300568H	13/02/2020

En representación de (si procede):

Nombre o razón social	Nº Identificador

LA AUTORIDAD LABORAL DE **GALICIA**

CERTIFICA:

Que, según los datos obrantes en el Registro de Empresas Acreditadas, la empresa cuyos datos se indican a continuación figura inscrita en el Registro de **GALICIA desde el 13/02/2020**

Nombre o razón social	Nº Inscripción REA
TEMPOS ARQUEOLOGOS SL	11/15/0026323

Domicilio
ARQUITECTO DOMINGO A DE ANDRADE 12 bajo

Localidad	Provincia	País
SANTIAGO DE COMPOSTELA	A CORUÑA	ESPAÑA

Nº Identificador	Código de Cotización Principal	CNAE
CIF B70608948	15123803092	74 - Otras actividades profesionales, científicas y técn

De acuerdo con el artículo 6 del Real Decreto 1109/2007, de 24 de agosto, por el que se desarrolla la Ley 32/2006, de 18 de octubre, reguladora de la subcontratación en el Sector de la Construcción:

- La inscripción en el Registro es única, tiene validez en todo el territorio nacional y permite a las empresas incluidas en el mismo intervenir en la subcontratación en el sector de la construcción como contratistas o subcontratistas.
- Cuando la empresa comitente obtenga certificación relativa a la inscripción en el Registro de una empresa subcontratista, se entenderá que ha cumplido con su deber de vigilar el cumplimiento por dicha empresa subcontratista de las obligaciones establecidas en el artículo 4, apartados 1 y 2, de la Ley 32/2006, de 18 de octubre. En tal caso, la empresa comitente quedará exonerada durante la vigencia del contrato y para una sola obra de construcción de la responsabilidad prevista en el artículo 7.2 de la citada Ley para el supuesto de incumplimiento por dicho subcontratista de las obligaciones de acreditación y registro.
- Lo indicado en el párrafo anterior se entiende sin perjuicio de las obligaciones y responsabilidades establecidas en otras disposiciones sociales. En todo caso será exigible la responsabilidad establecida en los artículos 42 y 43 del Estatuto de los Trabajadores cuando se den los supuestos previstos en el mismo.
- La certificación prevista en este artículo deberá haber sido solicitada dentro del mes anterior al inicio de la ejecución del contrato, será emitida por el órgano competente en el plazo máximo de diez días naturales desde la recepción de la solicitud y tendrá efectos con independencia de la situación registral posterior de la empresa afectada.

Y para que conste a los expresados efectos, se expide la presente el 13 de febrero de 2020

Nota: La autenticidad y validez de este certificado deberá ser comprobada por el destinatario accediendo a la página web del sistema REA (https://expinterweb.mitramiss.gob.es/rea) por la opción "Consulta de certificados emitidos" para que surta en cada caso los efectos previstos por el ordenamiento jurídico. Para ello deberá utilizarse el siguiente Nº de Localizador 139464103318506363.

CSV : REA-f7ad-ad44-decc-ca9f-9ddb-4f77-d9e2-6c55
DIRECCIÓN DE VALIDACIÓN : https://sede.administracion.gob.es/pagSedeFront/servicios/consultaCSV.htm
FIRMANTE(1) : SELLO ELECTRONICO PARA LA ACTUACION AUTOMATIZADA DEL MINISTERIO DE TRABAJO MIGRACIONES Y SEGURIDAD SOCIAL | FECHA : 13/02/2020 15:13 | NOTAS : F

- **Calidade**

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

AENOR

Certificado del Sistema de Gestión de la Calidad

AENOR
ER
Empresa Registrada
ISO 9001

ER-0670/2017

AENOR certifica que la organización

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.

dispone de un sistema de gestión de la calidad conforme con la Norma ISO 9001:2015

para las actividades: Elaboración y ejecución de proyectos sobre bienes materiales pertenecientes al patrimonio cultural.

que se realizan en: OFICINAS: RÚA ARQUITECTO DOMINGO A. DE ANDRADE, 12 BAJO IZQUIERDA. 15704 - SANTIAGO DE COMPOSTELA (A CORUÑA)

Fecha de primera emisión: 2017-12-22
Fecha de última emisión: 2020-12-22
Fecha de expiración: 2023-12-22

Rafael GARCÍA MEIRO
Director General

AENOR INTERNACIONAL S.A.U.
Génova, 6. 28004 Madrid. España
Tel. 91 432 60 00.- www.aenor.com

IAF ENAC CERTIFICACIÓN Nº 01/C-SC003

IQNet

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

Achilles

Certificado de Registro

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.

Ha obtenido satisfactoriamente el registro Estándar* en la Comunidad Repro para los siguientes productos y servicios:

2.02.06 Consultoría de gestión de proyectos

2.02.14 Consultoría medioambiental

N° Repro: 701680

Certificado válido hasta el día: 22/10/2022

Achilles Repro MEMBER

Eva Lezcano

Director de Operaciones
Achilles South Europe, S.L.U.

Gloria Viejo Ximenez

Presidenta Comité
Directivo Repro

Este certificado indica que el proveedor en cuestión está registrado en Repro en los productos y/ o servicios señalados para las empresas participantes en el Registro de Proveedores.Repro podrá ser utilizado por las empresas participantes, bien como base para realizar la selección de proveedores que serán invitados a presentar ofertas, o bien como requisito previo para poder acceder a sus propios sistemas de clasificación.
* Estándar: visible para compradores de Italia, España y Portugal.
* Global: visible para compradores de Latinoamérica y el sur de Europa.

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos

- **Protección de datos**

CERTIFICACIÓN

ADECUACIÓN AL REGLAMENTO (UE) 2016/679 concedida a

TEMPOS ARQUEOLOGOS SL

ONE LOPD certifica que el Sistema de Gestión de dicha Organización ha sido auditado y encontrado conforme a las exigencias de la norma:

RGPD

El Sistema de Gestión se aplica a:

Elaboración de la documentación necesaria para la adaptación de la empresa a la normativa vigente en materia de Protección de Datos (RGPD)
REGLAMENTO (UE) 2016/679

Disposición de licencia de uso de la herramienta LOPD SOLUTIONS para el cumplimiento de los requisitos establecidos.

Fecha de certificación inicial: FEBRERO 2022

Fecha de certificación final: FEBRERO 2023

Certificate No.: 202202010

Fecha: 10/02/2022

Para comprobar la validez de este certificado puede llamar al teléfono 965133976.
Para cualquier aclaración sobre el contenido del certificado y la aplicación de requisitos del Sistema de Gestión pueden ponerse en contacto con la organización.

ONE LOPD

TEMPOS ARQUEÓLOGOS, S.L.
CIF B70608948
Arquitecto Domingo A. de Andrade, 12 b
15704 - Santiago de Compostela (A Coruña)
881 97 27 67 info@tempos.es
www.tempos.es TemposArqueologos